

Essunga kommun

Årsredovisning 2023

Essunga kommun

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande	3
Kommunens organisation.....	4
Förvaltningsberättelse	5
Övergripande målstyrning och uppföljning	5
<i>Vision och värdeord.....</i>	<i>5</i>
<i>Kommunfullmäktiges verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.....</i>	<i>5</i>
Den kommunala koncernen	14
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	14
<i>Omvärldsanalys .....</i>	<i>14</i>
<i>Befolkningsutveckling .....</i>	<i>15</i>
<i>Skatteintäkter .....</i>	<i>16</i>
<i>Pensionsförpliktelser .....</i>	<i>16</i>
<i>Finansiella risker.....</i>	<i>17</i>
Händelser av väsentlig betydelse	17
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	19
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	19
<i>God ekonomisk hushållning.....</i>	<i>19</i>
<i>Räkenskaper.....</i>	<i>26</i>
Väsentliga personalförhållanden.....	34
Förväntad utveckling	37
Nothänvisning	38
Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse.....	52
Socialnämndens verksamhetsberättelse.....	54
Utbildningsnämndens verksamhetsberättelse.....	56
Bygg- och miljönämndens verksamhetsberättelse	57
Kommunala bolag, stiftelser, gemensam nämnd och kommunalförbund	58
Essunga Bostäder AB	58
Stiftelsen Essunga industrier.....	59
Räddningstjänsten Skaraborg.....	60
Kommunalförbundet Göliska IT.....	60

Kommunstyrelsens ordförande

Vår kommun ser fortfarande att våra verksamheter påverkas av det som sker i vår omvärld såsom stigande inflation och räntor. Detta har varit och är en utmaning för såväl kommunen som för den enskilde kommuninvånaren. Trots detta har kommunen bedrivit en mycket bra verksamhet överlag under 2023. Visst finns det saker som vi alltid kan göra bättre och vi får aldrig bli nöjda. Vad gäller året som har gått finns det ändå flera saker som vi är extra stolta över. Utifrån SCB:s medborgarundersökning, som genomfördes under hösten 2023, ser vi att över 90 procent av de som har svarat på undersökningen känner sig trygga när det är mörkt ute och nästintill 100 procent känner sig trygga när det är ljust ute.

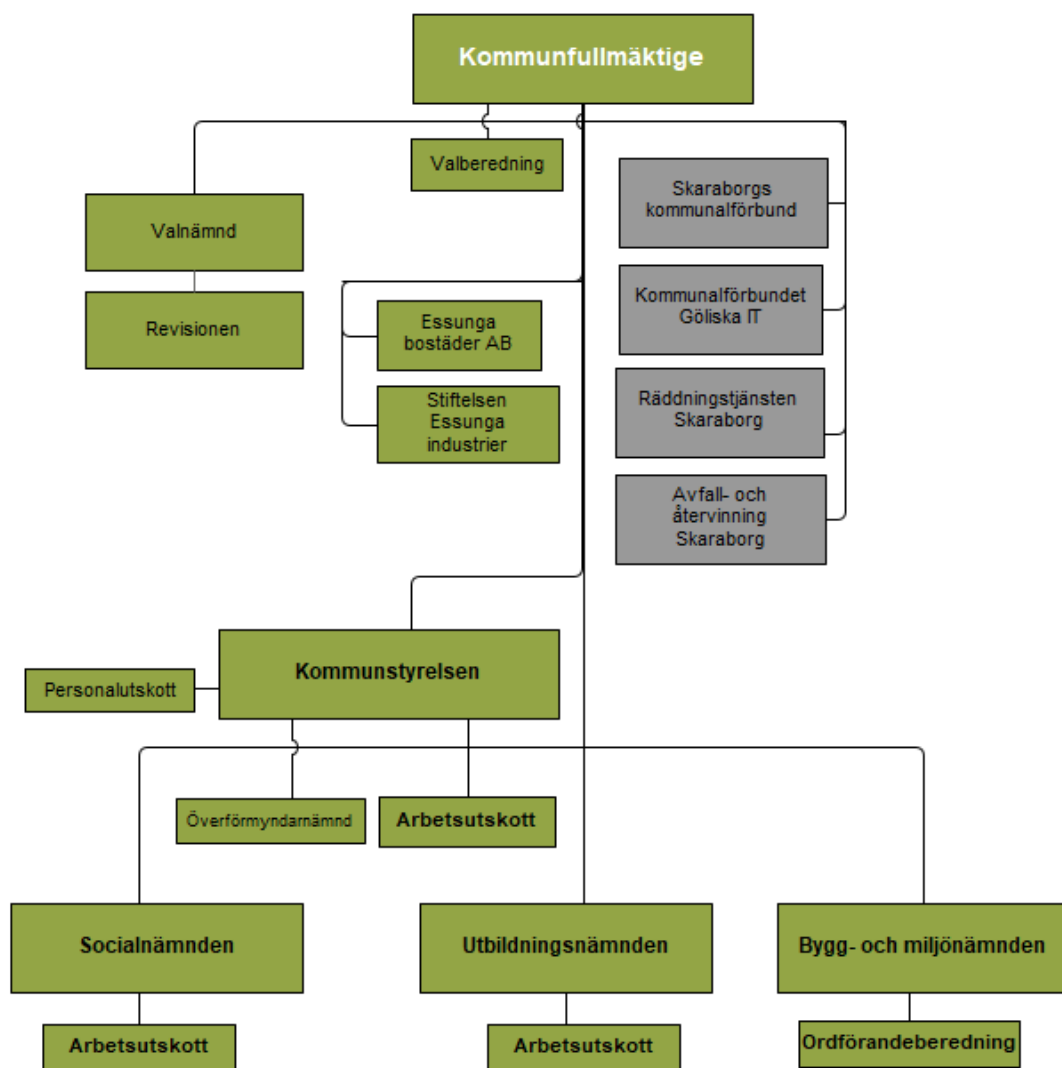
Vi har även antagit en ny näringslivsstrategi i samverkan med näringslivet, vilket har bidragit till ett positivt resultat enligt Svenskt Näringslivs kommunranking. Vi har även jobbat fram en ny styrmodell där alla politiska partier tillsammans med förvaltningen varit delaktiga i arbetet. Styrmodellen visar tydligt hur vi i politiken ska styra, vilket bland annat innebär att vi är med och beslutar om vilka effekter vi önskar uppnå för Essungas bästa. Jag vill passa på att rikta ett tack till oppositionen för ett väldigt bra tonläge och bra inspel i vårt gemensamma arbete för Essunga kommuns invånares bästa.

Under 2023 har vi även haft ett ordentligt 40-års kalas som mer eller mindre firades under hela året, vilket var väldigt lyckat. Stort tack till alla inblandade! Detta var bara en liten del av allt som hänt under året – det finns mer att läsa i årsredovisningen.

Till sist ett stort tack till alla våra medarbetare och invånare som bidrar till att göra Essunga kommun till den bästa!

Daniel Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunens organisation

Essunga kommun är en demokratiskt styrd organisation, som leds av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Huvudansvaret för den kommunala verksamheten ligger hos de förtroendevalda, det vill säga, hos politikerna.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande instans, den tar beslut i kommunövergripande frågor. Man kan jämföra fullmäktige med Sveriges riksdag.

Kommunstyrelsen förbereder alla ärenden, som ska tas upp i kommunfullmäktige och ansvarar för att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Man kan jämföra kommunstyrelsen med Sveriges regering.

Kommunens sektorer styrs av **nämnder** som består av politiker.

Förvaltningsberättelse

Övergripande målstyrning och uppföljning

Vision och värdeord

Kommunens vision:

Vision 2040: Essunga kommun ska växa till 10 000 invånare år 2040

Värdegrund: *Närhet skapar meningsfulla möten där människor engageras och utvecklas*

Värdeord:

Ä – Äkta, med detta menar vi att vi står och utvecklas i en trygg, stabil och lantlig miljö

V – Välkomnande, med välkomnande menar vi att vi är öppna mot vår omvärld och vill vara en del av den

E – Engagerande, med engagerande menar vi att vi är engagerade i lösning på de utmaningar vi möter

N – Nyfikna, med nyfikna menar vi att vi alltid ska sträva efter att till oss och värdera ny kunskap och nya idéer

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Måluppfyllelse för kommunens övergripande mål

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i all sin verksamhet. Definitionen av vad som är god ekonomisk hushållning utgår från kommunens förutsättningar för ekonomi och verksamhet.

God ekonomisk hushållning innebär:

- Resultatet ska utgöra 3,0 procent +/- 1,0 procent av de samlade intäkterna för skatt, statsbidrag och utjämningsystem,
- Nettoinvesteringarna ska under en rullande fyraårsperiod finansieras till lägst 60 procent av egna medel,
- Soliditeten ska vara på en nivå som säkerställer fullgod betalningsförmåga och finansiell handlingsfrihet,
- Likviditeten ska vara på en nivå som säkerställer betalningsförmågan och finansiell handlingsfrihet på kort sikt,
- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel på ett sätt som möjliggör nytta för kommuninvånarna utifrån de uppdrag som kommunfullmäktige

För respektive mål tydliggörs bedömningen av måluppfyllelse för målen enligt följande färgmarkering:

= målet är uppnått, = målet är delvis uppnått, = målet är ej uppnått

Resultatet ska utgöra 3,0 procent +/- 1,0 procent av de samlade intäkterna för skatt, statsbidrag och utjämningsystem

Kommentar

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 2,6 procent (koncernen 2,8 procent). Det innebär att resultatet är inom resultatmålets intervall. Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag har minskat från 4,2 procent föregående år, vilket framförallt beror på ökade kostnader för pensioner på grund av den höga inflationen.

Nettoinvesteringarna ska under en rullande fyraårsperiod finansieras till lägst 60 procent av egna medel

Kommentar

Nettoinvesteringar 2023 uppgår till 33,6 miljoner kronor 2023. Årets resultat och avskrivningar uppgår till 27,7 miljoner kronor, vilket motsvarar att nettoinvesteringarna självfinansierats till 82 procent under 2023. Sammantaget under fyraårsperioden 2020-2023 har nettoinvesteringarna självfinansierats till 104 procent. Det vill säga ingen upplåning har behövts för att finansiera investeringar under fyraårsperioden. Tabellen visar kommunens investeringar, resultat och avskrivningar exklusive Kooperativet Essunga äldreboende, som ej var inkluderat när kommunfullmäktige satte sitt mål om nettoinvesteringarnas självfinansiering.

Siffror i miljoner kronor	2023	2022	2021	2020	Medel
Investeringar	33,6	17,8	22,4	20,6	23,6
Årets resultat	11,2	16,5	10,2	4,4	10,5
Avskrivning	16,5	16,2	15,2	14,1	15,5
Självfinansieringsgrad	82 %	184 %	113 %	90 %	104 %

Soliditeten ska vara på en nivå som säkerställer fullgod betalningsförmåga och finansiell handlingsfrihet

Kommentar

Soliditeten uppgår per delårsbokslutet till 48,4 procent, vilket är 0,2 procentenheter lägre än vid föregående årsbokslut. Under 2023 har Essunga klassificerat om hyresavtal gentemot KHF Essunga äldreboende utifrån påpekande från revisorerna. Omklassificeringen medför att KHF Essunga äldreboendes fastigheter inkluderas som tillgång och skuld i kommunens räkenskaper. Det påverkar soliditeten negativt när det egna kapitalet sätts i relation till en högre skuld som inkluderar kooperativets skulder.

	Soliditet exklusive kooperativet Essunga äldreboende	Soliditet inklusive kooperativet Essunga äldreboende
Essunga 2022-12	68,4 %	48,6 %
Essunga 2023-08	70,1 %	50,4 %
Essunga 2023-12	66,7 %	48,4 %

En jämförelse av soliditeten 2023 för Essunga jämfört med föregående års siffror för riket, liknande kommuner och Skaraborgs kommuner visar att Essunga har en soliditet som är i nivå med genomsnittet av kommunerna inom Skaraborgs kommunalförbund. Essunga har något högre än liknande kommuner (de kommuner i riket som är mest lika Essunga i förutsättningar för att bedriva kommunal verksamhet).

	Essunga 2023-12	Riket 2022	Liknande kommuner 2022	Skaraborgs kommuner 2022
Soliditet	48,4 %	43,8 %	40,1 %	49,4 %
Soliditet inkl pensionsåtagande	27,0 %	31,9 %	14,4 %	29,4 %

Likviditeten ska vara på en nivå som säkerställer betalningsförmåga och finansiell handlingsfrihet på kort sikt

Kommentar

Kassalikviditeten uppgår per delårsbokslutet till 90,3 procent. En tumregel brukar vara att en kassalikviditet bör vara 100 procent, det vill säga att kassa, bank och kortfristiga fordringar ska klara att bära kostnaderna för de kortfristiga skulderna. Utöver detta har Essunga en checkkredit om 20 miljoner kronor som kan förstärka likviditeten vid tillfälliga utgiftsökningar.

En jämförelse av likviditeten visar att Essunga har en lägre likviditet än jämförda kommuner. Huvudorsaken till Essungas lägre siffror är att rikets kommuner förstärkt sin likviditet de senaste åren och i nuläget har många kommuner en historiskt hög soliditet. Under 2010-talet var genomsnittslikviditeten 107 procent för rikets kommuner.

	Essunga 2023-12	Riket 2022	Liknande kommuner 2022	Skaraborgs kommuner 2022
Kassalikviditet	90,3	132,5	138,5	173,4

Nämnderna ska uppnå budget i balans

Kommentar

Under 2023 uppvisar samtliga nämnder underskott mot budget. Totalt motsvarar underskottet 2,2 procent av tilldelat kommunbidrag för nämnderna. Resultatet för nämnderna har jämfört med prognosen vid delårsbokslutet försämrats med 3,0 miljoner kronor.

	Budget 2023	Utfall 2023	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	79 013 000	82 209 000	-3 276 000
Utbildningsnämnd	158 752 000	159 062 000	-310 000
Socialnämnd	157 416 000	162 190 000	-4 774 000
Bygg- och miljönämnd	1 332 000	1 587 000	-255 000
Totalt	396 513 000	405 128 000	-8 615 000

Kommunstyrelsens underskott uppgår till 3,3 miljoner kronor. Förutom ökade kommuncentrala kostnader för framförallt IT beror underskottet i huvudsak på ökade kostnader för kommunala fastigheter. Under september - december 2023 har 10,2 miljoner av totalt 12,7 miljoner investerats. Under denna period har resultatet försämrats från -0,2 till -2,4 miljoner för kommunala fastigheter. Förprojektering, energieffektiviseringar och kompletterande arbeten till investeringar är huvudorsakerna till ökade driftskostnader under slutet av året.

Utbildningsnämndens underskott uppgår till 0,3 miljoner kronor. I stora drag har det ekonomiska året fortgått enligt plan, men ett visst underskott har tillkommit under slutet av året.

Socialnämndens underskott uppgår till 4,8 miljoner kronor, resultatet har förbättrats 0,3 miljoner jämfört med prognos per delårsbokslut. Orsaken till underskottet består till största delen på tillkommande externa placeringar på institution inom framförallt LSS. Åtgärder som vidtagits inom individ- och familjeomsorgen har medfört kostnadsminskningar, dock har inte åtgärder fått full effekt för nämnden samt har externa placeringar påverkat ekonomin negativt.

Bygg- och miljönämndens underskott uppgår till 0,3 miljoner kronor. Orsaken till underskottet är att bygglovsintäkter minskat kraftigt under 2023. För helåret 2023 har bygglovsintäkterna minskat med 530 tkr och är 355 tkr lägre än budgeterat för året.

Essunga kommun ska vara en kommun med gott företagsklimat där förutsättningarna för tillväxt är goda

Kommentar

Målet bedöms delvis vara uppnått.

Under 2023 har kommunens nämnder arbetat med tio aktiviteter kopplade till ovannämnda mål. Åtta aktiviteter har slutförts, medan två inte kunnat genomföras fullt ut.

Den huvudsakliga aktiviteten som kommunstyrelsen arbetat med under 2023 kopplat till målet om gott företagsklimat är näringslivsstrategin för Essunga kommun, vilken antogs av kommunfullmäktige under juni månad. Strategin ska vara en vägledning för politiska beslut, förvaltningens arbete och de prioriteringar som behöver göras. Strategiska områden som tas upp är attraktionskraft, kompetensförsörjning, samhällsplanering, nyföretagande och entreprenörskap. Dessa togs fram i samarbete med representanter från näringslivet i form av workshop. De strategiska områdena har lyfts fram som möjliggörare för att skapa ett sunt, lokalt och livskraftigt näringsliv i samarbete med kommunen. I övrigt har löpande arbete kopplat till näringslivsfrågan pågått såsom företagsbesök i form av "företagssafari", näringslivsfrukostar vilket innebär att enskilda företagare får träffa representanter från kommunen. Även bygg- och miljönämnden har haft som aktivitet att tjänstepersoner ska närvara vid företagsträffar i syfte att svara på frågor som rör bygg- och miljönämndens verksamhet.

Inom Utbildningsnämnden har fem olika aktiviteter genomförts som syftat till att stärka de äldre elevernas möjlighet att skapa en god kontakt till arbetsliv och kommunens näringsliv. Samtliga aktiviteter har avslutats. Samverkan med kommunens näringslivssamordnare och Ung Företagsamhet fortgår och har under året utökats. Andra aktuella aktiviteter har varit att årskurs 8 och 9 erbjudits ett brett utbud av praoplatser samt studiebesök på företag. Målsättningen med detta utvecklingsarbete har varit att alla elever som slutar årskurs 9 ska gå vidare till gymnasiet, vilket också samtliga elever gjorde vårterminen 2023.

Socialnämnden har under 2023 arbetat med aktiviteten "samverka för att rusta personer som står långtifrån arbetsmarknaden". I samband med social sektors införande av den nya ledningsorganisationen har det framkommit att samverkan mellan Ekonomiskt bistånd och Arbetsmarknadsenheten behöver stärkas. Sett till att andelen unga vuxna i Essunga kommun som varken har sysselsättning eller studerar sticker ut och ligger högst i Västra Götalandsregionen så kvarstår ett långsiktigt utvecklingsarbete. Den interna samverkan inom sektorn är under omstart sedan december 2023 och det finns goda förhoppningar om att detta kommer förbättras under 2024. Under året som gått har arbetsmarknadsenheten redan gjort en smärre förändring där tjänster och roller förändrats för att bättre passa in i nya arbetssättet som kommer implementeras under 2024. Samverkan är dock något som pågår ständigt med externa parter som ex. Arbetsförmedling, Försäkringskassa, Campus Västra Skaraborg, Samordningsförbundet samt inom Essunga kommuns näringsliv.

Vad gäller svenskt näringslivs ranking av kommunernas näringslivsklimat hamnade Essunga 2023 på plats 45 av 290. Det är en stor förbättring jämfört med tidigare år, vilket innebär att kommunen klättrade 59 placeringar jämfört med fjolårets resultat.

Resultatindikator		Kommentar
Företagsklimat totalt enligt Svenskt Näringslivs enkät		Målvärde 2023: 4,3 2023: 3,98 2022: 3,66
Upphandling enligt Svenskt Näringslivs enkät		Målvärde 2023: 3,5 2023: 3,4 2022: 2,8
Antal nystartade företag i Essunga kommun, per 1000 invånare 16 - 64 år (etableringsfrekvens)		Målvärde: 12,5 Uppgifter för 2023 finns ej att tillgå. 2022: 9,6 2021: 11,5
Antal personer som har gått vidare från insats på AME till utbildning eller arbete		Totalt 17 individer har gått vidare till arbete eller studier. 7 deltagare har gått vidare till arbete. 10 deltagare har gått vidare till studier.
Skolans kontakt med det lokala näringslivet (Svenskt Näringslivs ranking)		Målvärde: 3,5 Utfall 2023: 3,29 Utfall 2022: 2,68
Andel elever som börjar på gymnasieskolan efter årskurs 9		Målvärde: 100% Utfall 2023: 100% Utfall 2022: 100%

Essunga kommun ska verka för olika former av mötesplatser som stärker människors utveckling och inkludering

Kommentar

Målet bedöms vara uppnått.

Mötesplatserna i vår kommun har under många år varit ett viktigt fokus för kommunens verksamheter att arbeta med. Kommunen ska eftersträva att det finns mötesplatser för t.ex. kulturella upplevelser eller idrottsaktiviteter som passar en bred målgrupp, oavsett var i livet man befinner sig.

Kommunstyrelsen och socialnämnden är de nämnder som under 2023 haft aktiviteter kopplat till målet om mötesplatser. Inom kommunstyrelsens verksamheter har fyra aktiviteter pågått, av dessa är tre utav dem avslutade. Kultur- och fritidsavdelningen har ansvarat för att genomföra familjelördagar, vilket har varit ett mycket uppskattat evenemang. Därtill har avdelningen tillsammans med Essunga bostäder arbetat för att tillgänglighetsanpassa Nossebro bad och camping i syfte att tillgänglighetsanpassa verksamheten och göra det lättare för personer med funktionsvariationer att besöka anläggningen. Denna aktivitet kommer fortsätta under 2024.

Socialnämnden har i verksamhetsplanen för 2023 tre aktiviteter kopplade till målet om mötesplatser. En aktivitet har syftat till att utveckla fritidsverksamheten inom LSS för ungdomar. Social sektor har dock sett att den fritidsverksamhet som har varit igång inte har bringat de positiva effekter som varit förväntade till följd av att det har varit få ungdomar som deltagit i verksamheten, vilket lett till att man har valt att pausa verksamheten. Om behovet växer finns förutsättningar att starta upp verksamheten igen.

Inom område äldre har Mötesplatsen på Kerstinsås arbetat för att erbjuda seniorer olika typer av aktiviteter. Målsättningen är att stärka hälsan hos våra äldre. Verksamheten är mycket uppskattad och välbesökt. Utöver Kerstinsås har nya mötesplatser startat upp i lägenhetshuset Åsikten

samt kyrkans café Crossroad. Det nästkommande målet är att öppna upp mötesplatser för äldre på fler platser i kommunen.

Vad gäller aktiviteten "få fler arbetslösa i aktivitet i vård och omsorg" har social sektor genom projektet "Ökad förmåga - Rekrytering nyanlända" genomfört kartläggningar av nyanlända som står utanför arbetsmarknaden. Det har resulterat i att arbetssökande har ett CV samt dessutom ett internt dokument där personens intresseområde inringats. Erbjudande om yrkessvenska har sänts ut till kommunens verksamheter. I syfte att förbättra språkkunskaper inom yrket för de som redan är anställda men behöver förbättra sin svenska och ordkunskap. Det har även genomförts handledarutbildningar för att möjliggöra ett gott mottagande vid praktik/arbete inom vård och omsorg. En person har fångats upp i arbete inom vård och omsorg men då hos ett privat företag.

Resultatindikator		Kommentar
Anmälda brott om skadegörelse, per 1 000 invånare		Målvärde: 9 anmälda brott per 1000 invånare Uppgifter för 2023 finns ej att tillgå. Utfall 2022: 7,1 anmälda brott, per 1000 invånare Utfall 2021: 7,3 anmälda brott, per 1000 invånare
Kostnad parker, kr/invånare		Målvärde: 220 kr/invånare Uppgifter för 2023 finns ej att tillgå. Utfall 2022: 252 kr/invånare Utfall 2021: 309 kr/invånare
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng		Målvärde: 55 Utfall 2023: 61 Utfall 2022: 52 Utfall 2021: 54
Fysiska besök vid kommunala bibliotek, antal/invånare		Målvärde: 6 besök/invånare Utfall 2023: 8,5 besök/invånare. Utfall 2022: 7,8 besök/invånare Utfall 2021: 4,7 besök/invånare
Lån från kommunala bibliotek, antal/invånare		Målvärde: 6 lån/invånare Utfall 2023: 7,3 lån/invånare Utfall 2022: 6,4 lån/invånare
Antal besök i Kaveldunet per månad		Under året har Mötesplatsen haft 5468 mötesdeltagare. Ett snitt per månad blir drygt 455 mötesdeltagare.
Antal personer som gått från arbetslöshet till aktivitet i vård- och omsorg		1 person gått från arbetslöshet till aktivitet i vård- och omsorg till privat verksamhet.
Antal personer inskrivna i fritidsverksamheten LSS		Det finns inga deltagare i Fritidsverksamheten.

I Essunga kommun ska alla invånare genom hela livet ha möjlighet till goda livsvillkor

Kommentar

Målet bedöms inte vara uppnått.

Under 2023 har det framförallt varit socialnämnden och utbildningsnämnden som arbetat med merparten av de aktiviteter som är kopplade till ovannämnda mål.

Utbildningsnämnden har under året arbetat med fyra aktiviteter mot målet. Alla fyra är genomförda, varav en är mer långsiktiga och därmed pågående. Satsning för en ökad måluppfyllelse och i första hand insatser för ökad läsförståelse är igång på samtliga skolor. Kommunens F-5-skolor arbetar med att utveckla elevernas rastaktiviteter. Det är en insats som är mycket uppskattad hos såväl elever som personal.

Systematiska uppföljningar av elevernas upplevda trygghet och studiero har genomförts i årskurs 6-9 i form av intervjuer. Utöver detta visar den enkät som genomfördes i åk 6 att en stor majoritet av eleverna trivs och känner sig trygga i skolan. I åk 7 genomfördes en extra enkät som visade att majoriteten av eleverna upplever att det var lugnare på vårterminen -23 jämfört med höstterminen -22. Enkäten visar även där att en stor majoritet av dåvarande åk 7 känner sig trygga i skolan och får den hjälp de behöver på lektionerna.

Arbetet med trygghet i skolan och en god studiero på lektionerna är ständigt pågående och fortsätter under de närmsta åren genom utvecklingsarbetet Fullföljda studier - genom trygghet och studiero. Ett utvecklingsarbete där teori möter praktik och där insatserna görs utifrån systematik, forskning och beprövad erfarenhet.

Vad gäller aktiviteten kring utökat antal digitala tjänster finns numera e-tjänster för att vårdnadshavare på ett säkert och enkelt sätt ska komma i kontakt med kommunens tjänstepersoner. Arbetet med att utveckla de digitala tjänsterna fortsätter, men aktiviteten avslutas.

En utav de prioriterade aktiviteter som socialnämnden arbetat med under året har varit att "rigga hemmaplanslösningar för personer inom IFO och LSS". Frågan är komplex och för att nå framgång med målet att minska externa placeringar krävs flertalet insatser. Inom område Myndighet och område Barn och vuxna finns ett arbetssätt och en process framtagen där områdeschef Myndighet sammankallar chefer och öppenvården i syfte att hitta lösningar på hemmaplan och därmed förebygga externa placeringar. Sektorn har haft svårigheter med att såväl finna en extern som intern placering i egen regi för ett par individer, vilket föranlett att sektorn meddelat Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om att beslutet inte är verkställt. Arbetet kommer fortgå under 2024.

Social sektor är ännu inte än i hamn med ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete. Det är en pågående aktivitet med flera delmoment. Framförallt är det processer och rutiner som är gemensamma för olika verksamheter inom sektorn som behöver kartläggas, dokumenteras och följas upp. En modul i verksamhetssystemet Stratsys är nu klar och kommer att implementeras i verksamheten under 2024. Därtill kommer en utbildningsplan för medarbetare och chefer att tas fram.

Socialstyrelsens undersökning visar att sektorn har nöjda brukare inom äldreomsorgen. Ett nytt nationellt hemtjänstindex har tagits fram av SPF Seniorerna. Detta index visar att hemtjänsten i Essunga är bäst i Skaraborg. Vad gäller aktiviteten "vidareutveckla insatser för personer med demens som bor i ordinärt boende" har det inte funnits förutsättningar att arbeta med frågan till följd av den instabila chefsorganisationen inom äldreomsorgen.

En annan stor aktivitet som social sektor har arbetat med handlar om att "Införa nytt verksamhetssystem med individens behov i fokus". Införandet av Lifecare, nytt verksamhetssystem, har

införts inom flertalet verksamheter inom social sektor. Arbetet kommer fortgå under 2024. Analysen av arbetet hittills är att systemet stödjer en smidigare och enklare dokumentation.

Kommunstyrelsen, genom kultur- och fritidsavdelningen, har arbetat med aktiviteten att "stärka äldres tillgång på kulturupplevelser", som bland annat inneburit bokcafé. Arbetat har skett i samverkan med äldreomsorgens aktivitetssamordnare. Målsättningen har varit att minska minska den ofrivilliga ensamheten bland äldre.

Resultatindikator		Kommentar
Brukarbedömning särskilt boende - helhetssyn, andel (%)		Uppgifter för 2023 finns ej att tillgå. 2022: 92%
Nettokostnadsavvikelse IFO i nivå med jämförbara kommuner		Målvärde: 0 Uppgifter för 2023 finns ej att tillgå. 2022, Essunga: 8 miljoner Liknande kommuner*: 10 miljoner *Arvidsjaur, Herrljunga, Malung-sälen, Nordmaling Torsås, Vadstena, Ydre
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) (Skolinspektionens skolenkät)		Målvärde: 100% Utfall: 2023: 85% Utfall 2022: 85%
Andel elever som i Drogvaneundersökningen uppgett att de trivs "Mycket bra" eller "Ganska bra" i skolan.		Målvärde 100% Utfall 2023: 56% Utfall 2022: 64%
Andel elever som i Drogvaneundersökningen uppgett att de inte känner sig trygga på skolan.		Målvärde: 0 Utfall 2023: 13% Utfall 2022: 12%
Andel elever som avslutar årskurs 9 och har uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen.		2023: 64,0% 2022: 75,6%

Essunga kommun ska bidra till en attraktiv och hållbar livsmiljö

Kommentar

Målet bedöms inte vara uppfyllt.

Inom ramen för arbetet med detta mål ryms en stor del av det uppdrag som kommunstyrelsen, genom samhällsbyggnadsavdelningen, ansvarar för. Av sju aktiviteter är fyra av dem avslutade. Bland annat bland annat har arbetet med två stora styrdokument slutförts; gång- och cykelstrategin samt planprioriteringsprogrammet. Dessa kommer utgöra viktiga pusselbitar i kommunens samhällsstrategiska arbete.

Kommunstyrelsen har också till uppdrag att arbeta fram fördjupade översiktsplaner (FÖP) för Jonslund och Nossebro. FÖP Nossebro kommer gå ut på granskning innan årsskiftet, medan arbetet med FÖP Jonslund har startat och där första steget är att skicka ut förslaget på samråd.

Tekniska enheten, genom VA-verksamheten, leder sedan 1,5 år tillbaka arbetet med att fram underlag för att bygga en reservoar för dricksvatten i kommunen. Under 2022 togs en vattenmodell fram för det befintliga ledningsnätet för dricksvatten inom Essunga kommun. I slutet av 2023 har arbetet fokuserat på att in offerter från potentiella projektörer för att i nästa steg påbörja en upphandling.

Tyvär visar siffror från SCB att befolkningsantalet för 2023 landade på 5 656 invånare vid årskiftet, vilket är färre än det önskade målvärdet.

Utbildningsnämnden har i årets verksamhetsplan två aktiviteter mot målet. Den första är "utveckla lärmiljöer inom förskola och skola" samt "rekryteringssatsningar för att möta kompetensutmaningen och bibehålla andel legitimerade och behöriga lärare i grundskolan." Arbetet med att utveckla lärmiljöerna pågår med positiva resultat. Denna aktivitet avslutas nu. Andelen legitimerade och behöriga lärare ökade under 2022 vilket var mycket positivt, men vi ser fortsatt att det är svårt att rekrytera behörig personal. Utfallet för 2023 finns inte att tillgå i databasen Kolada ännu. Antal lärare med specialpedagogisk/speciallärarutbildning har ökat med 0,3 tjänster. Nyrekryteringar har haft rätt utbildning och har en högre tjänstgöringsgrad än tidigare personal som nu valt att gå i pension. Under året har utbildningssektorn arbetat med att ta fram en övergripande kompetensförsörjningsplan.

Socialnämnden har i verksamhetsplan för 2023 angett att nämnden under planperioden ska titta på möjligheterna att införa boendeformen biståndsbedömt trygghetsboende. Biståndsbedömt trygghetsboende är en boendeform för äldre människor som behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service och som därutöver har behov av att bryta oönskad isolering. Social sektor har valt att inte titta vidare på möjligheterna till att införa biståndsbedömt trygghetsboende. Analysen är att det inte föreligger något behov av ett biståndsbedömt trygghetsboende utan snarare är det trygghetsboende utan biståndsbedömning som kan behöva utredas.

Bygg- och miljönämnden har varit ansvarig för att ta fram den kommunövergripande hållbarhetsstrategin. Förslag på hållbarhetsstrategi har varit ute på remiss till berörda nämnder och myndigheter. Ärendet är överlämnat till nämnden med uppdraget att revidera delar av strategin. Målsättningen är att strategin ska antas under första halvan av 2024.

Resultatindikator		Kommentar
Invånare totalt, antal		Målvärde: 5 700 invånare 2023: 5 656 invånare 2022: 5 717 invånare
Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av alla gällande DP, antal/1000 invånare		Målvärde: 10 bostäder/1000 invånare 2023: 6,4 bostäder/1000 invånare. 2022: 6,4 bostäder/1000 invånare.
Färdigställda bostäder i flerfamiljs- och småhus, antal/1000 inv		Målvärde: 14 bostäder/1000 invånare 2023: 1 bostad/1000 invånare 2022: 1,7 bostäder/1000 invånare.
Antal verkställda beslut om biståndsbedömt trygghetsboende		0 beslut.
Brukarbedömning hemtjänst - helhetssyn, andel (%)		2023: 95 % 2022: 96 %
Lärare (heltidstjänster) med legitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan årskurs 1 - 9.		Målvärde: 90% Uppgifter för 2023 finns ej att tillgå. Utfall 2022: 71,2% Utfall 2021: 64,7%
Antal lärare (heltidstjänster) med specialpedagogisk/speciallärare utbildning.		Målvärde: 5,55 Utfall 2023: 5,8 heltidstjänster Utfall 2022: 5,5 heltidstjänster

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen består av Essunga kommun, det helägda bolaget Essunga Bostäder AB och stiftelsen Essunga industrier.

Essunga Bostäder AB

Essungabostäder är ett allmännyttigt bostadsbolag och ska bidra till uppfyllandet av Essunga kommuns tillväxtmål om 10 000 invånare år 2040 genom att förvärva, bebygga, förvalta, avyttra och ombilda fastigheter samt utveckla attraktiva bostäder och bostadsområden. Bolaget förvaltar idag 322 bostäder, 34 egna lokaler samt kommunala verksamhetslokaler.

Essungabostäder ansvarar för att:

- Erbjuder en variation av bostäder som möter invånarnas behov avseende exempelvis storlek och standard, upplåtelseform och serviceinnehåll,
- Utvecklar kommunens bostadsområden tillsammans med andra intressenter,
- Medverkar till anskaffning av bostäder för särskilda behov samt
- Utföra de uppdrag som ägaren tilldelar bolaget.

Kommunens ägardirektiv beskriver i vilken riktning kommunens som ägare vill utveckla bolaget under mandatperioden inom målområdet Boende och befolkning och vilka mål bolaget ska nå. Bolaget är en del av kommunkoncernen och ska inom så många områden som möjligt och så långt möjligt samordna sin verksamhet med kommunens, utifrån en kommunkoncerngemensam helhetssyn.

Bolaget ska stödja kommunfullmäktiges övergripande mål och strategier, vilka anges i kommunens strategiska plan och årliga verksamhetsplan.

Stiftelsen Essunga Industrier

Stiftelsen har till ändamål att inom Essunga kommun tillhandahålla lokaler för industriproduktion, handel och hantverk. Stiftelsen har därvid att aktivt arbeta för att nya arbetstillfällen tillförs kommunen samt skapa goda förutsättningar för att befintliga arbeten kan bibehållas. Stiftelsen får inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenliga med Kommunallagens regler om kommunal kompetens.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsanalys

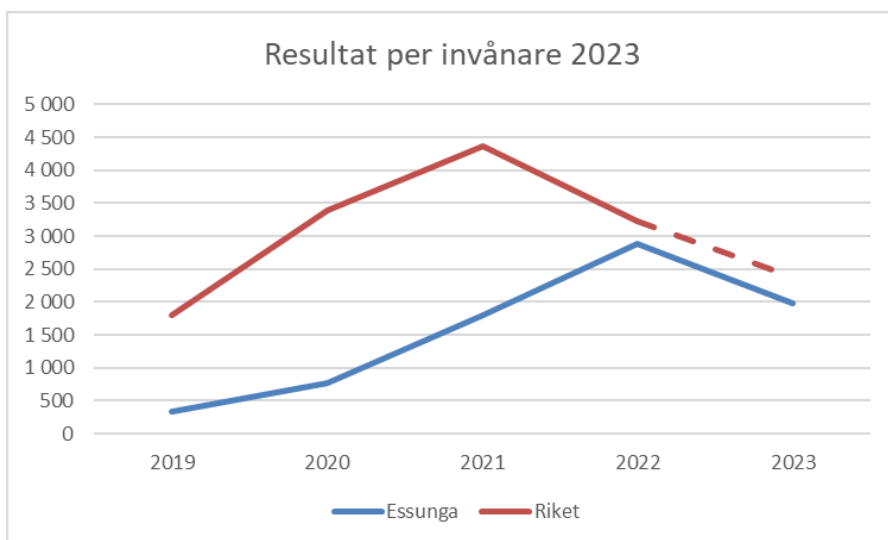
Essunga kommun påverkas långsiktigt av flera nationella samhällstrender. Ökad digitalisering skapar både möjligheter att effektivisera den kommunala organisationen och anpassa servicen till ett mer digitaliserat samhälle, samtidigt har brottslighet i större utsträckning digitaliserats vilket skapar ökade risker, där flera kommuner drabbats under året. Ett ökat fokus på hållbarhet och miljö är också en tydlig samhällstrend där risken för samhällsstörningar på grund av klimatförändringar förväntas öka och kommer påverka utveckling, investeringar och underhåll för att klimatsäkra offentlig verksamhet. Fokuset på ökad hållbarhet har bland annat medfört att energieffektiviseringar genomförts vilket medfört en minskad energiförbrukning för Essunga om cirka 180 000 kWh under 2023 jämfört med föregående år.

En annan trend som påverkar samhället är att befolkningen inte ökar i samma utsträckning som tidigare, detta märks framförallt i ett minskat barnafödande, detta har också påverkat Essunga påtagligt under 2023, där födda barn halverats jämfört med föregående år. Dock kvarstår ambitionen att kommunen utifrån vision 2040 ska vara en av de kommuner som tillskapar goda livsvillkor för fler invånare genom riktade satsningar på planarbete, exploatering och investeringar i samhällsservice.

En större konkurrens om personal inom välfärdsyrken kommer kräva att Essunga verkar för livslångt lärande inom organisationen och ökar satsningarna på att vara en bra arbetsgivare. Satsningar på att locka nya invånare medför för Essunga både att verksamheten behöver utökas men också att nya invånare kan öka kompetensförsörjningsbehovet som kommunen står inför.

Hög inflation, högre pensionskostnader har medfört att kostnadsindex för kommunal verksamhet har ökat med 5,9 procent 2023, därtill medför volymökningar i verksamheten att de ekonomiska förutsättningarna för kommunsektorn påtagligt påverkats negativt 2023. Trots detta når Essunga en resultatnivå som klarar balanskravet, bedöms uppfylla en god ekonomisk hushållning och samtidigt når resultatintervallet som kommunfullmäktige beslutat och nästan är i nivå med genomsnittet för riket.

Jämfört med rikets kommuner är Essungas ekonomiska resultat högre än för genomsnittskommunen (plats 124 av 290 kommuner) enligt preliminära siffror från Sveriges kommuner och regioner.

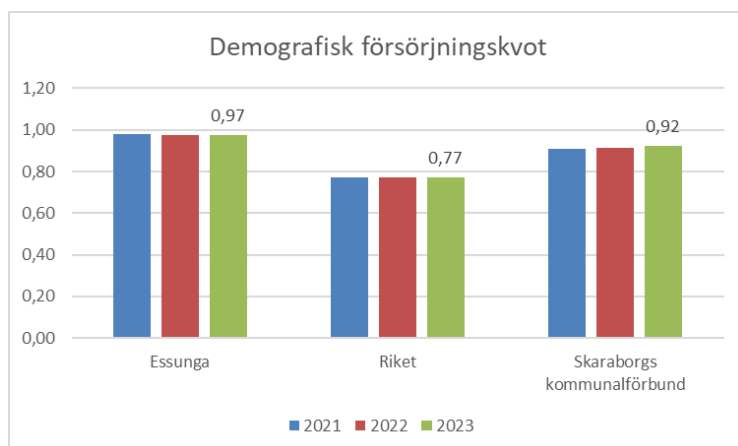

Befolkningsutveckling

Folkmängd	2023	2022	2021	2020	2019
Män	2 857	2 894	2 869	2 870	2 842
Kvinnor	2 799	2 823	2 829	2 817	2 812
Totalt	5 656	5 717	5 698	5 687	5 654

Folkmängdens förändring	2023	2022	2021	2020	2019
Födda	32	60	45	46	58
Döda	63	71	69	71	61
Födelsenetto	-31	-11	-24	-25	-3
Inflyttningsnetto	-30	28	35	58	20
Befolkningsförändring	-61	19	11	33	-17

Försörjningskvot

Den demografiska försörjningskvoten visar andel av befolkningen 0-19 år och 65 år och äldre i förhållande till den arbetsföra befolkningen mellan 20-64 år. Försörjningskvoten visar hur många personer varje person i arbetsför ålder behöver försörja utöver sig själv. Ju lägre kvoten är desto bättre är samhällets möjlighet att finansiera välfärden.

Trenden är att försörjningskvoten försämras för hela riket men att storstäderna har en mer gynnsam försörjningskvot än landsbygden och att skillnaderna kommer att fortsätta öka. Även om kostnadsutjämnningen justerar skatteintäktskillnader mellan kommuner med olika försörjningskvot innebär en hög försörjningskvot en ekonomisk utmaning att finansiera välfärden och rekrytera personal till en växande välfärdssektor.

I Essunga förklaras den höga försörjningskvoten framförallt av att invånarna över 65 år är betydligt fler 27,0 procent av befolkningen jämfört med rikets 20,6 procent.

Skatteintäkter

Sveriges kommuner och regioner beräknar att skatteunderlaget 2023 ökade med 5,3 procent. För Essunga kommun var ökningen 8,1 procent. En stor orsak till den större ökningen i Essunga är att LSS-utjämningsbidraget ökat från 2,9 till 12,1 miljoner kronor. Exklusive LSS-utjämnningen och exklusive riktade statsbidrag till nämnderna har skatter och generella statsbidrag ökat med 5,7 procent för Essunga kommun mellan 2022 och 2023.

Totalt uppgår skatter och generella statsbidrag till 427 001 tkr 2023 att jämföra med 2022 där motsvarande summa uppgick till 395 167 tkr. Exklusive de statsbidrag som tilldelats Socialnämnden från Socialstyrelsen uppgår skatteintäkter och generella statsbidrag till 422 243 tkr vilket är 8,0 procent högre än motsvarande siffra 2022.

Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade för 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. I praktiken betyder det att skulden om 102,7 miljoner per 2023-12-31 inte syns i räkenskaperna utan ligger utanför i något som kallas för en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen är i en minskande trend eftersom utbetalningarna av pensioner intjänade före 1998 varit högre än uppräknningen av dessa pensioner. Men under åren 2023 och 2024 kommer den högre inflationen medföra att trenden tillfälligt bryts och pensionerna kommer öka något. Det finns ingen förvaltning av pensionsmedel.

	2023	2022	2021
Ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	102 667	100 674	105 817
Avsättningar inkl. löneskatt	6 909	6 858	6 789
Uppplupna kostnader inkl. löneskatt	12 386	11 594	11 594
Totalt	121 962	119 126	124 200

Finansiella risker

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. Finansiella risker som berör Essunga är exempelvis följande:

Valutarisk: Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar. Generella förändringar i kronans värde påverkar naturligtvis prisnivåerna för kommunala inköp. Men valutarisken därutöver är marginell utifrån att inga skulder föreligger i utländsk valuta och därtill en mycket begränsad handel av varor och tjänster sker direkt mot utlandet från kommunkoncernen.

Likviditetsrisk: Med likviditetsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Utifrån en likviditet som är 90,3 procent, en checkräkningskredit om 20 miljoner kronor samt ett fullmäktigebeslut som tillåter upplåning av Kommuninvest bedöms likviditetsrisken vara relativt låg.

Ränterisk: Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar finansnettot negativt. Utifrån att Essunga kommun inte har några lån är ränterisken låg. Men utifrån att kommunen har lån inom kommunkoncernen och indirekt genom kooperativa föreningen "Essunga äldreboende" föreligger en ränterisk. Essunga kommunkoncern avser att nyttja Kommuninvest som uppstår högsta möjliga kreditvärdighet som finansiering vilket begränsar risken.

Borgensrisk: Essunga kommun är borgenär för Essunga Bostäder och mot kooperativa föreningen "Essunga äldreboende". Borgenärskapet möjliggör lägre räntekostnad och därmed en lägre kostnad för kommunen. Risken att bolagen skulle drabbas av större ekonomiska svårigheter bedöms mycket låg och därmed bedöms borgensrisken som låg. I redovisningen är kooperativet "Essunga äldreboende" inkluderat som skuld och tillgång och inte som borgen (Se not 1; Leasing).

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har en rad olika aktiviteter haft betydelse för nämndens utveckling. Däribland kan särskilt nämnas:

- Förberedande arbete inför nybyggnation av Jonslunds skola.
- Essunga kommun har lämnat Räddningstjänsten Västra Skaraborg för att istället vara medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Skaraborg.
- Vår nya säkerhetssamordnarorganisation som drivs tillsammans med Grästorp och Vara är i drift sedan 1 januari 2023.
- Förberedelse för byggnation av Jonslunds nya skola
- Firande av Essunga kommun 40 år.
- Antagande av ny styrmodell för Essunga kommun.
- Årshjul för värdegrundsarbetet i kommunens grundskolor årskurs F-5.
- Påbörjat utvecklingsarbetet Fullföljda studier - genom trygghet och studier. Ett utvecklingsarbete där teori möter praktik och där insatserna görs utifrån systematik, forskning och beprövad erfarenhet.
- Skolverkets kompetensutvecklingsinsats "Specialpedagogik för lärarande" för all personal i förskola samt grundskola.
- Genomlysning av social sektors organisering.
- EU-direktiv - regler om 11 timmars sammanhängande dygnsvila.
- Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).
- Målgruppsanalys Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenheten (AME).
- Digitalisering och välfärdsteknik.

Under hösten antogs Essungas styrmodell som syftar till att beskriva strukturen för kommunens styrning, planering och uppföljning. Styrmodellen är de förtroendevaldas verktyg för att styra kommunens verksamheter.

Flera delar av vår organisation har haft stort fokus på att förbereda för en nybyggnation av Jonslunds nya skola genom projektering, upphandling av byggtreprenör mm. Ett gediget arbete har utförts tillsammans med berörda verksamheter för att möta deras behov.

Sedan 1 januari 2023 är vi medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Skaraborg och Essunga kommun har därmed lämnat räddningstjänsten Västra Skaraborg. Syftet med inträdet i det nya förbundet är att på ett mer effektivt sätt möta de krav som den statliga nivån ställer på svensk räddningstjänst.

Även en ny säkerhetssamordnarorganisation är på plats sedan årsskiftet. Fyra säkerhetssamordnare och en informationssäkerhetssamordnare är anställda av Vara kommun som ansvarar för de kommunala uppgifter som följer av överenskommelse mellan MSB och SKR om kommunernas krisberedskap och civila försvar samt införande och samordning av ett ledningssystem för informationssäkerhet.

Under året har ett stort arbete kopplat till firandet av att Essunga kommun varit en egen kommun sedan år 1983 utförts. Bland annat anordnades nordiska mästerskapen i grillning där hela tävlingen avgjordes i Nossebro.

Utbildningssektorn har tagit fram ett årshjul för arbetet med deras värdegrundsarbete och berör områden så som kränkningar och språkbruk, stopp min kropp, nätrygg, normer och identitet samt allas lika värde.

Att som huvudman ha rutiner och arbetssätt för att tidigt upptäcka barns och elevers behov av stöd och sätta in åtgärder, främja närvaro samt skapa trygghet, trivsel och studiero är framgångsfaktorer för en slutförd skolgång. Av den anledning har ett flertal projekt och utredningar genomförts inom utbildningssektorn så som bland annat fullföljda studier genom trygghet och studiero och socialpedagogik för lärande. Ett arbete med att kartlägga sektorns arbete med det systematiska kvalitetsarbetet har också pågått under hösten.

På uppdrag kommundirektören anlätades under våren en konsult för en genomlysning av social sektors organisering samt för att ge förslag till förändringar med syfte att skapa bättre förutsättningar inför nuvarande och framtida utmaningar. Resultatet från genomlysningen påvisade att den nuvarande organiseringen saknade funktionalitet, ansvarsfördelningen var otydlig och verksamheten ineffektiv. Utifrån resultaten infördes 1 september ytterligare en ledningsnivå, verksamhetschef som härfter benämns områdeschef, som ytterst ansvarig för respektive verksamhetsområde.

Ett intensivt arbete har utförts inom verksamheten för att införliva EU-reglerna om 11 timmars sammanhängande dygnsvila som gällde från 1 oktober 2023. 11-timmars dygnsvila i kombination med att fler ska jobba heltid, har gett högre kostnader och en annan schemaläggning med tjänstgöring varannan helg.

Under våren anmälde sektorn missförhållande till IVO. Anmälningarna avsåg brister i insatsen bostad med särskilt stöd och service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Utredningarna har genomförts enligt lex Sarah som är de bestämmelser som reglerar anställdas skyldighet att rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden, samt skyldighet för den som bedriver verksamheten att utreda, dokumentera och avhjälpa eller undanröja missförhållandet eller den påtagliga risken för ett missförhållande. I oktober stängde IVO sin utredning då de ansåg att riskerna var åtgärdade.

Under hösten genomfördes en genomlysning inom ekonomiskt bistånd och AME som ledde till ett uppdrag för de två områdescheferna som ansvarar för respektive verksamhet. Uppdraget innebär att utarbeta en organisation/arbetssätt och process inom Ekonomiskt bistånd och AME och mellan verksamheterna där ett mer genomgripande och progressivt arbete ska ske som leder till att individer snabbare är i egenförsörjning/studier samt att kostnaderna för ekonomiskt bistånd ska minska.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att "Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges."

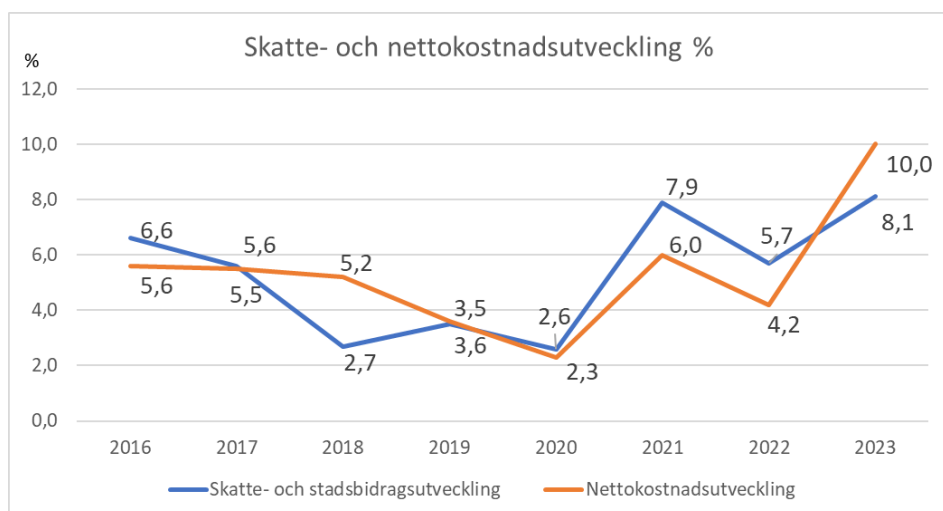
En god ekonomisk hushållning innebär att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna. Resultatet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation. För Essunga bedöms en god ekonomisk hushållning uppnås för 2023.

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för Essunga kommun används en finansiell analysmodell som bygger på fyra perspektiv: det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden och kontrollen över den finansiella utvecklingen.

Perspektiven analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal som har till uppgift att belysa ställning och utveckling inom de fyra perspektiven.

Resultat och kapacitet

Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 8,1 procent 2023. Sammantaget har skatteintäkter ökat 5,8 procent och statsbidrag ökat med 12,4 procent. Exklusive ökat LSS-utjämningsbidrag och riktade statsbidrag till nämnderna har skatter och bidrag ökat med 5,7 procent.

Kommunens nettokostnadsökning om 10,0 procent, är betydligt högre än genomsnittet de senaste åren. Att nettokostnadsökningen varit hög beror till största delen på att pris- och löneökningstakten för kommunerna 2023 uppgår till 5,9 procent utifrån hög inflation och ökade pensionskostnader (prisindex för kommunal verksamhet inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter enligt Sveriges kommuner och regioner, SKR). Därtill har Essungas kostnader ökat utifrån satsning på skolan och volymökningar inom LSS-verksamheten samt har en högre investeringsambition medfört ökade kostnader för förprojekteringar och underhåll i kommunala fastigheter.

Driftkostnadsandel

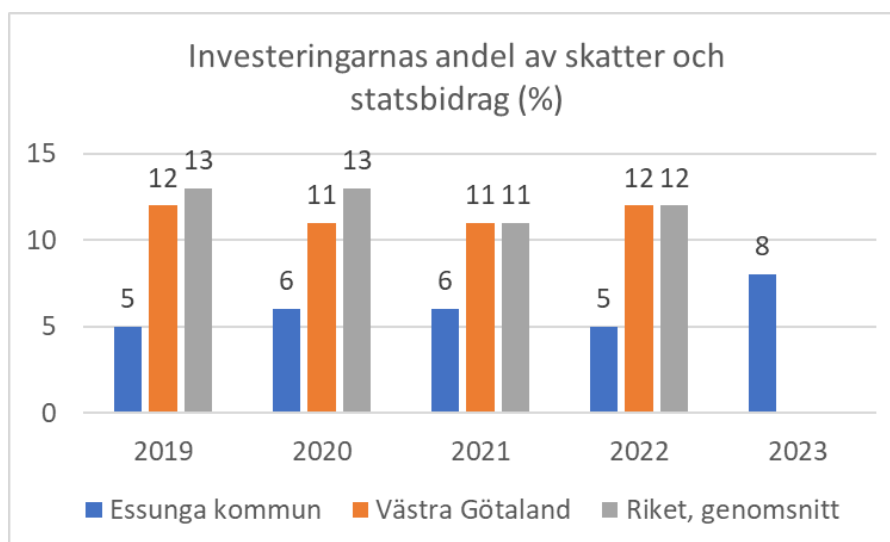
Driftkostnadsandel %	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter och kostnader	91,9	90,7	93,2	94,9
Avskrivningar	4,9	4,8	4,1	4,1
Driftkostnader exklusive finansnetto	96,7	95,5	97,2	99,0
Finansnetto	-0,7	-0,4	-0,1	0,2
Nettokostnadsandel inklusive finansnetto	97,4	95,8	97,3	98,7

En grundläggande förutsättning för att uppnå balans i ekonomin och nå god ekonomisk hushållning är att intäkterna är större än kostnaderna. Ett mått på denna balans är driftkostnadsandel. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och generella statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk. Driftkostnadsandelen är 96,7 procent 2023 vilket innebär att 96,7 procent av intäkterna för skatter och bidrag använts till verksamhetens intäkter och kostnader samt avskrivningar. Därtill påverkar finansnettot (räntor inklusive kooperativets räntor, se not 1; Leasing) till att nettokostnadsandelen är 97,4 procent, där kvarvarande del upp till 100 procent utgörs av resultatnivån om 2,6 procent.

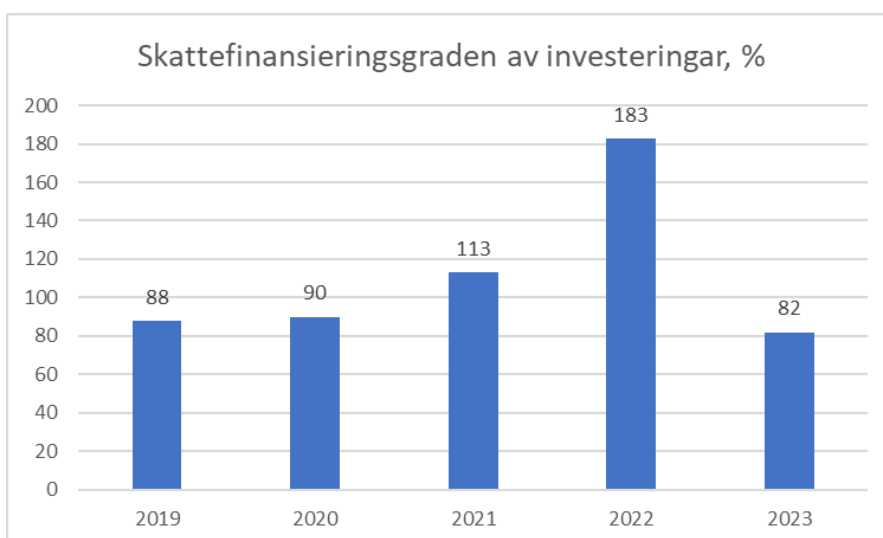
Årets investeringar

Årets investeringar	2023	2022	2021	2020
Nettoinvesteringar mnkr	33,6	17,8	22,4	20,6
Nettoinvesteringar/avskrivningar %	203	110	148	146

Essunga kommun har i jämförelse med riket och länet haft mycket låga kostnader för investeringar under de senaste åren. Under 2023 har investeringstakten ökat och uppgår till 203 procent av avskrivningarna. Investeringarnas andel av skatter och statsbidrag enligt nedan diagram har 2023 ökat till 8 procent, vilket trots att det är en ökning är betydligt lägre än länet och rikets genomsnitt de senaste åren.

Kommunen står inför stora investeringsutmaningar både inom skola och övriga kommunala fastigheter under kommande år. Utifrån beslutad investeringsbudget 2024 - 2028 kommer investeringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag öka till cirka 18 procent för Essunga kommun.

Ett viktigt nyckeltal när det gäller investeringarna är skattefinansieringsgraden (även kallad självfinansieringsgraden). Den mäter hur stor andel av årets investeringar som finansieras genom egna medel. Egna medel är årets resultat plus årets avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan finansiera genomförda investeringar med egna medel, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. 2023 har investeringarna ökat vilket medfört att skattefinansieringen minskat och sammantaget har 82 procent av investeringarna kunnat bekostas av resultat och avskrivningar. På grund av att skattefinansieringen varit hög tidigare år har ingen upplåning behövts 2023 för att finansiera genomförda investeringar.

Årets resultat

Årets resultat	2023	2022	2021	2020
Årets resultat, mnkr	11,2	16,5	10,2	4,4
Årets resultat i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	2,6	4,2	2,7	1,3

Årets resultat uppgår till 11,2 miljoner kronor och relaterat till skatteintäkter och generella statsbidrag motsvarar det 2,6 procent. Det innebär att kommunens resultat klarar balanskravet, uppfyller god ekonomisk hushållning och är inom kommunfullmäktiges fastslagna mål för resultatnivån.

Soliditet

Soliditet	2023	2022	2021	2020
Tillgångsförändring %	4,3	6,5	4,8	5,2
Förändring eget kapital %	5,1	8,0	5,2	2,5
Soliditet enligt balansräkningen %				
Essunga Kommun	48,4	48,0	67,4	67,1
V:a Götalandsregionen, genomsnitt	*	47,4	47,4	46,7
Riket genomsnitt	*	43,8	44,0	43,5
Soliditet inkl pensionsåtagande före 1998 %				
Essunga kommun	27,0	26,2	32,6	29,7
V:a Götalandsregionen, genomsnitt	*	28,5	25,8	22,4
Riket, genomsnitt	*	31,9	30,7	28,8
Soliditet inkl ansvarsförbindelse och borgensåtagande %				
	-2,3	-5,0	-42,5	-51,0

Siffror från och med 2022 inkluderar förändrad hantering av fastigheter. (Se not 1, Leasing)

Soliditet är ett mått på den finansiella styrkan på lång sikt. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras av det egna kapitalet. Från och med 2022 är siffrorna förändrade utifrån omklassificering av fastigheterna som drivs av Riksbyggens kooperativa hyresrättsförening "Essunga äldreboende" så att tillgångar och skulder i föreningen inkluderas i kommunens räkenskaper. Därav inkluderar den större förändringen mellan 2021 och 2022 en förändrad redovisning.

Kommunens soliditet uppgår till 48,4 procent, vilket innebär att soliditeten har ökat med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år. Det positiva resultatet 2023 har bidragit till att soliditeten ökat. Soliditeten inklusive kommunens pensionsförpliktelser före 1998 och som ligger utanför balansräkningen har ökat med 0,8 procentenheter till 27,0 procent 2023. Preliminära siffror för riket visar på att soliditeten sannolikt minskat något för riket och VG-län under 2023

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad	2023	2022	2021	2020
Total skuldsättningsgrad %	51,6	52,0	32,6	32,9
-Varav avsättningsgrad %	3,2	3,6	5,8	7,0
-Varav kortfr skuldsättningsgrad %	19,2	16,9	24,6	23,6
-Varav långfr skuldsättningsgrad	29,2	31,5	2,2	2,3

Siffror från och med 2022 inkluderar förändrad hantering av fastigheter. (Se not 1, Leasing)

Den del av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad. Kommunens totala skuldsättningsgrad är knappt 52 procent och är något lägre än 2022. Kommunens skuldsättning fördelar sig på kortfristiga och långfristiga skulder.

När det totala pensionsåtagandet vägs in uppgår skuldsättningsgraden istället till 73,0 procent vilket är en minskning från 73,8 procent 2022. Skuldsättningsgraden minskar när skulder i förhållande till totala tillgångar minskar.

Kommunalskatt

Kommunalskatt	Essunga Kommun	Västra Götaland	Riket
Kommunens skattesats %	21,57	21,81	20,67
Regionens skattesats %	11,48	11,48	11,57
Total skattesats %	33,05	33,29	32,24

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen har att påverka sina inkomstkällor. En låg kommunalskatt ger ett större handlingsutrymme att generera en intäktsökning genom skatten.

Den totala kommunala skattesatsen i Essunga kommun inklusive regionskatten uppgick år 2023 till 33,05 procent. Skattesats till kommunen var 21,57 procent medan regionskatten var 11,48 procent. Essunga har en något lägre kommunalskatt än genomsnittet i länet och genomsnittet för kommunerna i Skaraborgs kommunalförbund, men en högre kommunalskatt än riket.

Risk och kontroll

Likviditet

Likviditet	2023	2022	2021	2020
Likvida medel mnkr	36,3	35,3	27,2	26,2
Kassalikviditet %	90,3	100,1	81,9	79,1
Rörelsekapital mnkr	-8,0	1,0	-12,6	-12,8

Kassalikviditet är ett mått som mäter kortfristig betalningsförmåga. Om måttet är 100 betyder det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten är 90,3 procent och är 9,8 procentenhet lägre än föregående år, framförallt beroende på ökad investeringsvolym 2023.

Rörelsekapital är skillnad mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet har minskat jämfört med föregående år, då kortfristiga skulder ökat mer än omsättningstillgångar.

Pensionsåtagande

Pensionsåtagande mnkr	2023	2022	2021	2020
Avsättning till pensioner inkl löneskatt	6,9	6,9	6,8	6,8
Ansvarförbindelse inkl löneskatt	102,7	100,7	105,8	108,6
Totala pensionsåtaganden	109,6	107,6	112,6	115,4

Kommunens totala pensionsskuld inklusive löneskatt uppgår till 109,6 miljoner kronor varav 102,7 miljoner kronor avser de så kallade pensionsförpliktelseerna i ansvarsförbindelsen intjänade före 1998. Det totala pensionsåtagandet har ökat med 2,0 miljoner kronor jämfört med föregående år, orsaken är att den högre inflationen 2023 räknat upp pensioner intjänade före 1998 mer än utbetalningarna uppgår till.

Kommunen har tidigare under åren 2002–2007 gjort partiell inlösen av pensionsförpliktelser intjänade före 1998 med 14,5 miljoner kronor. 2016 har ytterligare 1,9 miljoner kronor lösts in och 2021 ytterligare 2,0 miljoner kronor. Under 2023 har ingen inlösen skett.

Enligt kommunal redovisningslag redovisas inte ansvarsförbindelsen i balansräkningen. Hela pensionsskulden är återlånad i verksamheten, vilket innebär att det inte finns några placeringar av pensionsmedel.

Borgensförbindelser

Borgensförbindelser mnkr	2023	2022	2021	2020
Essunga bostäder AB	140,6	143,5	146,2	149,1
Stiftelsen Essunga Industrier	0,0	0,0	0,0	0,0
Riksbyggens kooperativa hyresrättsförening Essunga äldreboende	0,0	0,0	81,8	84,4
Summa	140,6	143,5	228,0	233,5

Borgensåtagande per invånare

Borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser inklusive löneskatt per invånare tkr	2023	2022	2021	2020
Essunga Kommun	43	43	59	60
V:a Götalandsregionen, genomsnitt	*	56	56	56
Riket, genomsnitt	*	46	46	47

I redovisningen till och med 2021 har Essunga kommun haft en relativt hög borgensförpliktelse per invånare vilket i huvudsak beror på att det upplägg som Essunga haft där äldreboende hantaras genom en kooperativ förening kopplat till Riksbyggen. Från och med 2022 är siffrorna justerade utifrån förändrad redovisning av kooperativa föreningen (Se not 1, Leasing).

Känslighetsanalys

Känslighetsanalys mnkr	Kostnad/Intäkt
Befolkningsförändring med 10 invånare	+/-0,7
Lönekostnadsförändring 1%	+/-3,1
Prisändring taxor och avgifter 1 %	+/-0,4
Förändring av varor och tjänster 1 %	+/-1,4
Förändrad utdebitering med 1 krona	+/-13,0

Kommunens ekonomiska resultat kan påverkas av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan till exempel vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap att hantera både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Kommunen måste därför ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. I känslighetsanalysen ovan redovisas hur ett antal faktorer påverkar Essunga kommuns finansiella resultat.

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning mnkr	2023	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	11,2	16,5	10,2	4,4
Avgår samtliga realisationsvinster	-0,1	-0,1	-0,7	-0,1
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-6,5	0	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
Summa resultat enligt balanskravsutredningen	4,6	16,4	9,5	4,3

Balanskravet innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna – resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. Under 2023 uppgår årets resultat till 11,2 miljoner varav realisationsvinster om 0,1 miljoner uppstått i samband med utbyte av leasingbilar.

Från och med 2013 har det varit möjligt att reservera till eller disponera medel från resultatutjämningsreserv. För verksamhetsår 2023 avser Essunga kommun att göra en avsättning till resultatutjämningsreserven om 6,5 miljoner kronor.

Finansiella nyckeltal

Fem år i sammandrag	2023	2022	2021	2020	2019
Skatteintäcks- och statsbidragsutveckling	8,1	5,7	7,9	2,6	3,5
Nettokostnadsutveckling	10,0	4,2	6,0	2,3	3,6
Driftskostnadsandel					
Verksamhetens intäkter och kostnader %	91,9	90,7	93,2	95,0	95,0
Avskrivningar %	4,9	4,8	4,1	4,0	4,2
Driftskostnadsandel exkl finansnetto %	96,7	95,5	97,2	99,0	99,2
Finansnetto	-0,7	-0,4	-0,1	-0,2	0,2
Driftskostnadsandel inkl finansnetto %	97,4	95,8	97,2	98,7	99,0
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag %	2,6	4,2	2,7	1,3	0,6
Nettoinvesteringar mnkr	33,6	17,8	22,4	20,6	18,4
Skattefinansiering av nettoinvesteringar %	82,4	183,6	113,0	89,5	77,5
Nettoinvesteringar/avskrivningar %	203	110	148	146	129
Soliditet enligt balansräkningen %	48,4	48,0	67,4	67,1	68,9
Soliditet inkl samtliga pensionsförpliktelser %	27,0	26,2	32,6	29,7	28,0
Tillgångsförändring %	4,3	6,5	4,8	5,2	0,5
Förändring av eget kapital %	5,1	8,0	5,2	2,5	1,0
Total skuld- och avsättningsgrad %	51,6	52,0	32,6	32,9	31,1
- varav avsättningsgrad	3,2	3,6	5,8	7,0	7,7
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	19,2	16,9	24,6	23,5	21,2
- varav långfristig skuldsättningsgrad	29,2	31,5	2,2	2,3	2,1
Pensionsskuld mnkr	109,6	107,6	112,6	115,4	118,4
Primärkommunal skatt (kr/skattekrona)	21,57	21,57	21,57	21,57	21,57
Likviditet					
Kassalikviditet %	90,3	100,1	81,9	79,1	78,4
Rörelsekapital mnkr	-8,0	1,0	-12,5	-12,8	-11,0
Långfristig låneskuld mnkr	139,9	144,8	6,8	6,6	5,9
Borgensåtagande mnkr	140,6	143,5	228,0	233,5	222,5

Nyckeltal för åren 2023 och 2022 är justerade för förändrad hantering av Kooperativet Essunga äldreboistäder, se not 1, Leasing

Essunga kommuns finansiella ställning på kort och lång sikt

Kortsiktig handlingsberedskap

Essunga har under de senaste åren förbättrat sitt resultat, även om resultatet försämrats 2023 utifrån att kommunens nettokostnader ökat mer än intäkter för skatter och statsbidrag uppnås ett resultat som är förenligt med kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Likviditeten har under året försämrats, framförallt på grund av högre investeringskostnader. Kassalikviditeten tillsammans med kommunens checkräkningskredit är tillräcklig för att kommunen ska uppnå en kortsiktig handlingsberedskap, men planerade investeringar innebär att kommunen 2024 kommer att behöva ta upp lån.

Långsiktig handlingsberedskap

Essunga kommun har relativt bra långsiktiga ekonomiska förutsättningar, då skulder för kommunen och kommunkoncernen är lägre än genomsnittet för VG-län och riket.

	Essunga 2023	VG-län 2022	Riket 2022
Skulder totalt kommun, kr/invånare	41 072	51 792	65 038
Skulder totalt kommunkoncern, kr/inv	66 862	85 902	95 203
Soliditet inkl pensionsåtagande kommun, (%)	27,0	28,5	31,9

Källa: kommun- och landstingsdatabasen (kolada.se)

Utmaningar under de kommande åren kapitalkostnader för planerade stora investeringar kommer påverka de ekonomiska förutsättningarna negativt för Essunga kommun. Sannolikt kommer Essunga under kommande två år öka skulder per invånare med mellan 20 - 25 tkr per invånare vilket sannolikt medför en skuldsättning i nivå med rikssnittet.

Räkenskaper

Driftsredovisning

Nämnd, mnkr	Budget 2023			Redovisning 2023			Budgetavvikelse 2023		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Kommunfullmäktige	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,6	-0,6	0,0	-0,1	-0,1
Revision	0,0	-0,6	-0,6	0,0	-0,7	-0,7	0,0	-0,1	-0,1
Kommunstyrelsen	39,1	-117,0	-77,9	43,6	-124,6	-81,0	4,5	-7,6	-3,1
- varav vatten och avlopp	9,4	-9,4	0,0	9,7	-9,7	0,0	0,3	-0,3	0,0
Bygg- och miljönämnden	1,4	-2,7	-1,3	0,9	-2,5	-1,6	-0,5	0,2	-0,3
Utbildningsnämnden	27,8	-186,6	-158,8	31,9	-191,0	-159,1	4,1	-4,4	-0,3
Socialnämnden	36,6	-194,0	-157,4	46,7	-208,9	-162,2	10,1	-14,9	-4,8
Summa nämnder	104,8	-501,4	-396,5	123,2	-528,3	-405,1	18,2	-26,9	-8,6
Skatter o generella statsbidrag	405,3	0,0	405,3	422,2	0,0	422,2	16,9	0,0	16,9
Pensioner m.m.	0,0	-5,9	-5,9	0,0	-10,5	-10,5	0,0	-4,6	-4,6
Finansiering	4,0	-0,7	3,3	5,3	-0,8	4,5	1,3	-0,1	1,2
Totalt	514,1	-508,0	6,2	550,7	-539,6	11,2	36,4	-31,6	5,0

Essunga kommun redovisar ett resultat på 11,2 miljoner kronor, vilket innebär en resultatnivå på 2,6 procent. Resultatet är 5,0 miljoner högre än budget och 1,9 miljoner högre än prognos per augusti. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott mot budget om 8,6 miljoner kronor medan skatter, statsbidrag, pensioner och finansiering redovisar ett överskott mot budget om 13,6 miljoner. Bland annat har skatter och statsbidrag förbättrats utifrån att slutavräkningar för tidigare år visar på överskott om 6,0 miljoner kronor, ett särskilt bidrag till mindre kommuner tillfallit Essunga om 2,8 miljoner och därtill har skatteprognoserna förstärkts under året.

Kommunstyrelsens resultat för 2023 är ett budgetunderskott om 3,3 miljoner kronor. Vilket innebär en försämring mot prognos vid delårsbokslutet per augusti med motsvarande summa.

- Kommundirektör inklusive ekonomi, HR, kansli och IT redovisar ett negativt resultat om 0,9 miljoner, vilket framförallt beror på ökade IT-kostnader.
- Samhällsbyggnadsavdelningen redovisar ett negativt resultat om 0,1 miljoner.
- Kommunala fastigheter redovisar ett stort negativt resultat om 2,4 miljoner. Under de

sista fyra månaderna 2023 genomfördes investeringar om 10,2 miljoner i kommunala fastigheter, dessa stora investeringar har påverkat resultatet negativt från -0,2 miljoner vid delåret till -2,4 miljoner för helåret. Förprojektering och kompletterande arbeten till investeringar har medfört ökade driftskostnader som försämrat resultatet.

- Kultur- och fritidsverksamheten redovisar ett positivt resultat om 0,2 miljoner kronor. Det positiva resultatet beror framförallt på att intäkter från Bad / Camping ökat.

Bygg- och miljönämnden redovisar ett underskott om 0,3 miljoner som beror på att intäkter för bygglov minskat och är 0,4 miljoner lägre än budgeterat.

Socialnämndens redovisar ett underskott om 4,8 miljoner kronor. Resultatet har förbättrats med 0,3 miljoner jämfört med prognos vid delårsbokslutet per augusti. Samtidigt som åtgärder vidtagits för att minska kostnaderna inom individ- och familjeomsorgen har det tillkommit nya brukare och externa placeringar inom framförallt LSS under året som medfört ökade kostnader.

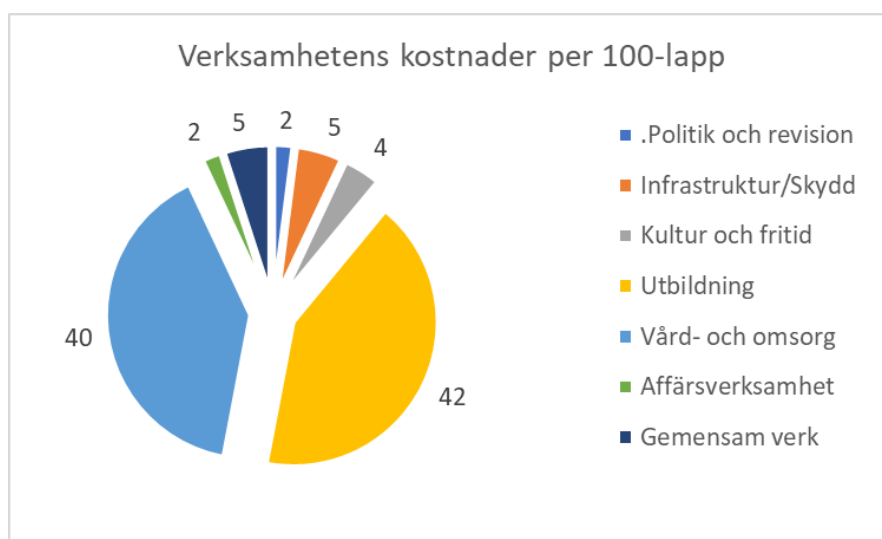
Utbildningsnämnden redovisar ett underskott för 2023 med 0,3 miljoner kronor. Resultatet är 0,3 miljoner sämre än prognos vid delårsbokslutet per augusti. Underskottet som uppkommit under slutet av året beror på vissa fördyrade personalkostnader i slutet av året.

Avvikelse mot prognos per augusti

Miljoner kronor	Prognos per augusti	Helårsresultat	Avvikelse
Kommunstyrelsen	0,0	-3,3	-3,3
Bygg- och miljö	-0,5	-0,3	0,2
Social Sektor	-5,1	-4,8	0,3
Utbildningssektor	0,0	-0,3	-0,3
Finansförvaltning	8,7	13,7	5,0
Totalt nämnder och finansiering	3,1	5,0	1,9
Budgeterat resultat	6,2	6,2	0,0
Totalt resultat	9,3	11,2	1,9

Kommunens resultat 2023 är 1,9 miljoner kronor bättre än prognosen per augusti. Framförallt beror förbättringen på att skatteintäkter förbättrats under slutet av året jämfört med prognos. Samtidigt har nämndernas resultat försämrats med 3,1 miljoner kronor sedan delårsbokslutet per augusti.

Budgeterade kostnader verksamhetsindelad

Investeringsredovisning

Investeringar per kategori

Investering (tusentals kronor)	2023	2022	2021	2020
Förskolor	1 383	286	8 298	0
Skolfastigheter	6 149	4 845	2 334	744
Kommunala fastigheter	5 189	1 729	1 904	10 528
Fritid	0	251	536	1 787
Gata/Park	5 250	3 158	2 004	2 738
VA-verksamhet	10 916	3 797	1 830	1 690
Övrigt	4 690	3 735	5 512	3 148
Summa investeringar	33 577	17 801	22 418	20 635

Kategori, Tkr	KF-anslag	Ombudg	Totalt anslag	Utfall	Avvikelse
Jonslunds skola	30 000		30 000	3 240	26 760
Kommunala fastigheter	6 150		6 150	9 481	-3 331
Gata/Park	6 750		6 750	5 250	1 500
Exploatering	5 900		5 900	0	5 900
VA-verksamhet	12 880		12 880	10 916	1 964
Övrigt	4 300		4 300	4 690	-390
Summa nettoinvesteringar	65 980	0	65 980	33 577	32 403

Överskottet om 32,4 miljoner för investeringsbudgeten beror framförallt på att investeringen av Jonslunds skola uppvisar ett överskott om 26,8 miljoner. Exklusive Jonslunds skola har 84 procent av investeringsbudgeten använts, Utöver skolfastigheten är det framförallt exploatering som inte skett i samma takt som budgeterat.

Större ej avslutade investeringar

De större investeringsprojekt som inte genomförts enligt plan är:

- Ombyggnationer skolfastigheter kommer enligt beslut påbörjas under 2024.
- Exploatering nytt område och inköp av mark har inte påbörjats som planerats än

Resultaträkning

Belopp i tkr	Budget Kommun	Kommun		Sammanställd redovisning	
	2023	2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter, not 3	72 270	88 589	84 833	113 841	110 293
Verksamhetens kostnader, not 4	-454 079	-480 827	-443 326	-498 031	-458 391
Avskrivningar, not 5	-17 370	-20 790	-18 774	-25 721	-23 612
Verksamhetens nettokostnader	-399 179	-413 029	-377 266	-409 911	-371 710
Skatteintäkter, not 6/7	269 351	275 367	260 276	275 367	260 276
Gen. statsbidrag och utjämning, not 6/7	135 934	151 633	134 891	151 633	134 891
Verksamhetens resultat	6 106	13 971	17 901	17 089	23 457
Finansiella intäkter, not 8/9	700	1 976	1 062	1 928	939
Finansiella kostnader, not 8/9	-678	-4 761	-2 514	-7 129	-3 522
- Därav jämförelsestörande poster not 34					
Indexering medfinansiering E20	0	0	-461	0	-461
Resultat efter finansiella poster	6 128	11 186	16 449	11 887	20 874
Extraordinära intäkter	0	0	11	0	11
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat	6 128	11 186	16 460	11 887	20 885

Ekonomisk analys

Årets resultat uppgår till 11,2 miljoner kronor vilket motsvarar 2,6 procent av skatter och bidrag. Resultatet innebär att kommunens resultat klarar balanskravet, uppfyller god ekonomisk hushållning och är inom kommunfullmäktiges fastslagna mål för resultatnivån.

Kommunens bruttokostnadsutveckling inklusive avskrivningar mellan åren 2022-2023 är 8,6 procent eller 39,5 miljoner kronor. Bruttokostnadsökningen är relativt hög, vilket framförallt beror på att kostnadsindex för kommunal verksamhet ökat med 5,9 procent på grund av högre pensionskostnader och en hög inflation generellt. Lönekostnader har mellan åren ökat med 9,5 procent, avskrivningar med 10,7 procent, framförallt beroende på ökade avskrivningar på kooperativets fastighet efter ombyggnationen på Kerstinsås. Intäktsökningen (exklusive skatteintäkter och statsbidrag) är 4,4 procent eller 3,8 miljoner kronor.

Nettokostnadsökning

Nettokostnadsökningen mellan åren är ett viktigt nyckeltal som indikerar om verksamheterna blivit mer eller mindre ekonomiskt effektiv. Vid en högre nettokostnadsökning än priser/löner och volymökningar kommer det sannolikt medföra att verksamhetens kostnader ökar i jämförelse med rikets medelkostnader och vice versa.

Nedan tabell visas nettokostnadsökningen för de stora nämnderna mellan 2022 och 2023. Total nettokostnadsökning för nämnderna är 9,8 procent. Nettokostnadsökningen är 3,9 procent högre än kostnadsindex för kommunal verksamhet 2023.

Nettokostnader (tusentals kronor)	2022	2023	Förändring
Utbildningssektorn	144 101	159 062	+10,4 %
Social sektor	142 593	162 190	+13,7 %
Kommunstyrelsen / Bygg- och miljönämnden	82 298	83 876	+1,9 %
Totalt	368 992	405 128	+9,8 %

- Inom Utbildningsnämnden är nettokostnadsökningen cirka 4,5 procent högre än kostnadsindex för kommunal verksamhet. Kostnadsökningen har i stort skett inom budgetram utifrån volymökningar som budgeterats för nämnden.

- För Socialnämnden är nettokostnadsökning cirka 7,8 procent högre än kostnadsindex för kommunal verksamhet. Justerat för överflyttad verksamhet (färdtjänst och bostadsanpassning) från kommunstyrelsen och engångsintäkter 2022 för flyktingmottagande är nettokostnadsökningen cirka 3,9 procent. Huvudorsaken till kostnadsökningen är att externa placeringar 2023 ökat med 4,5 miljoner kronor mellan åren, vilket motsvarar 3,2 procent av nettokostnadsökningen.

- Kommunstyrelsens låga nettokostnadsökning beror framförallt på att energipriser minskat kraftigt 2023, därtill har färdtjänst och bostadsanpassning (1,4 miljoner) flyttats till Socialnämnden. Justerat för dessa poster samt förändrade kapitalkostnader är nettokostnadsökningen 8,0 procent mellan åren vilket är cirka 2,1 procent högre än kostnadsindex för kommunal verksamhet. Framförallt beror ökningen på att färre tjänster varit vakant på kommunstyrelseförvaltningen samt på ökade IT-kostnader och att kostnader för övriga främmande tjänster ökat.

Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 8,1 procent mellan 2022 och 2023. Skatteintäkter har ökat med 5,8 procent och statsbidrag ökat med 12,4 procent (5,6 procent exklusive ökat LSS-utjämningsbidrag).

Att budgetavvikelsen för skatter och bidrag uppgår till ett överskott om 21,7 miljoner beror bland annat på att slutavräkning 2022 och preliminär slutavräkning för 2023 års skatteintäkter uppgår till 6,0 miljoner kronor och innebär en positiv budgetavvikelse med samma belopp. Därtill har riktade generella statsbidrag inkommit till Socialnämnden om 4,8 mnkr som inte är budgeterade utan har använts i Socialnämndens verksamheter. Samt har ett särskilt stöd till mindre kommuner inkommit om 2,8 miljoner kronor som ej varit budgeterat. Exklusive dessa poster är överskottet för skatter och bidrag 8,1 miljoner vilket framförallt beror på att en fortsatt stark arbetsmarknad 2023 bidragit till förbättrade skatteprognoser under året.

Koncern

Koncernen redovisar ett resultat på 11,9 miljoner kronor.

Det kommunala bolaget, Essunga Bostäder AB, visar ett positivt resultat med 0,7 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har bolagets resultat försämrats från 4,4 miljoner kronor. Ökade räntekostnader med 1,4 miljoner tillsammans med ökade kostnader för material och personal har medfört att bolagets resultat försämrats.

Stiftelsen Essunga Industriars resultat uppgår till -19 tusen kronor. Utifrån förvaltarläge har vissa kostnader för revision och diverse avgifter belastat stiftelsen som delvis vägs upp av ränteintäkter.

Balansräkning

Belopp tkr	Kommun		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar, not 12	0	0	127	0
Materiella anläggningstillgångar, not 13/14	374 115	362 103	535 303	520 161
Mark byggnader och tekniska anläggningar	357 364	347 092	518 041	504 737
Maskiner och inventarier	16 751	15 011	17 262	15 424
Övriga materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar, not 16	21 668	19 253	10 866	8 863
Summa anläggningstillgångar	395 783	381 356	546 296	529 024
Omsättningstillgångar				
Förråd och exploateringsfastigheter, not 18	951	951	1 195	1 195
Kortfristiga fordringar, not 19	47 069	42 709	50 472	46 417
Kortfristiga placeringar	0	0	4 037	4 000
Kassa, bank, not 21	36 301	35 297	39 896	44 348
Summa omsättningstillgångar	84 321	78 957	95 600	95 960
SUMMA TILLGÅNGAR	480 104	460 313	641 896	624 984
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital ingående balans, not 22	221 178	204 719	234 857	213 975
Årets resultat, not 22	11 185	16 459	11 888	20 882
Avsättning till Resultatutjämningsreserv	-6 500	0	-6 500	0
Övrigt eget kapital	0	0	0	0
Eget kapital utgående balans	232 363	221 178	246 745	234 857
Avsättningar, not 17/23/24				
Avsättningar för pensioner	6 909	6 858	6 909	6 858
Övriga avsättningar	8 527	9 582	10 056	11 386
Summa avsättningar	15 436	16 440	16 965	18 244
Skulder				
Långfristiga skulder, not 25	139 947	144 778	277 742	285 416
Kortfristiga skulder, not 26	92 358	77 917	100 444	86 467
Summa skulder	232 305	222 695	378 186	371 883
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	480 104	460 313	641 896	624 984
Borgensförbindelser, not 29	140 638	143 481	0	0
Ansvarsförbindelser, not 29	102 667	100 674	102 667	100 674
Summa förbindelser	243 305	244 155	102 667	100 674

Analys

Balansräkningen har i årsredovisning 2023 påverkats av förändrad hantering av redovisning av kooperativet Essunga äldreboende, förändringen är justerad för båda åren 2022 och 2023 och förändringen specificeras under not 1, leasing.

Anläggningstillgångarna påverkas genom att värdet ökar med genomförda investeringar och minskar med avskrivningar. Kommunens anläggningstillgångar har ökat med 14,3 miljoner kronor och koncernens anläggningstillgångar har ökat med 17,3 miljoner kronor. Ökningen beror framförallt på att investeringstakten ökat 2023 och varit högre än avskrivningarna.

Omsättningstillgångarna är relativt oförändrad för koncernen, de kortfristiga fordringar för kommunen har ökat med 5,4 miljoner framförallt på grund av ökade kortfristiga fordringar, men samtidigt har likviditeten för bolaget minskat med 4,5 miljoner.

Eget kapital uppgår till drygt 232 miljoner kronor för kommunen och för koncernen uppgår det till knappt 247 miljoner kronor. Den ökning som skett om 11,9 miljoner beror på ett positivt ekonomiskt resultat för kommunen och koncernen 2023.

Avsättningarna uppgår till 15,4 miljoner kronor för kommunen. För koncernen uppgår de till 17,0 miljoner kronor. Avsättningarna har minskat under året vilket beror att avsättning för E20 minskar i takt med utbetalningar.

Kommunens skulder består av kortfristiga skulder, anslutningsavgifter, investeringsbidrag och skulder som Kooperativet Essunga äldreboende innehar. Skulderna har 2023 ökat med 6,3 miljoner för koncernen och beror framförallt på att kommunens kortfristiga skulder ökat.

Kommunen redovisar borgensåtaganden på totalt 140,6 miljoner kronor, vilket är en minskning med 2,8 miljoner, borgensåtagande är gentemot det kommunägda bolaget Essunga bostäder AB.

I redovisningen av pensionskostnaderna tillämpar kommunen blandmodellen vilket innebär att intjänade pensioner före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen. Storleken på ansvarsförbindelsen i årsredovisningen uppgår till totalt 102,7 miljoner kronor, inklusive löneskatt. Vilket är en ökning med 2,0 miljoner jämfört med föregående år, ökningen beror på att den höga inflationstakten räknar upp pensionsavsättningen mer än vad utbetalningen uppgår till.

Kassaflödesanalys

Belopp tkr	Kommun		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	11 185	16 459	11 887	20 885
Justering av- och nedskrivningar, not 32	17 009	16 241	21 956	21 140
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster not 31	-1 818	-1 024	-1 826	-1 053
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	26 376	31 676	32 017	40 972
Ökning/minskning kortfr fordringar	-4 360	-8 736	-5 976	-9 583
Ökning/minskning förråd och varulager	0	22	118	-696
Ökning/minskning kortfr skulder	14 441	3 265	15 462	3 750
Medel från löpande verksamhet	10 081	-5 449	9 604	-6 529
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-33 577	-17 800	-41 646	-26 662
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	0	0	-119	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	12	11
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-2 436	-1 311	-2 436	-1 312
Medel från investeringsverksamhet	-36 013	-19 111	-44 189	-27 963
FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Amortering av skuld netto	0	0	-2 843	-2 743
Nyupptagna lån	0	0	0	0
Ökning av långfristiga skulder	539	985	539	985
Minskning av långfristiga skulder	0	0	0	0
Ökning av långfristiga fordringar not 33	0	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar, not 33	21	18	421	418
Erhållna ägartillskott	0	0	0	0
Medel från finansieringsverksamhet	560	1 003	-1 883	-1 340
ÅRETS KASSAFLÖDE	1 004	8 119	-4 452	5 140
Likvida medel vid årets början	35 297	27 179	44 348	39 208
Likvida medel vid årets slut	36 301	35 298	39 896	44 348

Väsentliga personalförhållanden

Kompetensförsörjning

I princip alla kommunala arbetsgivare står inför stora kompetensutmaningar för närvarande och framöver. Det kommer att krävas en bredd av insatser. Mycket görs redan idag inom de olika verksamheterna men framöver behövs större strategiska grepp för att åstadkomma en kompetensförsörjning. Inom utbildningssektorn har handlingsplan utformats utifrån det avtal som tecknats inom Huvudöverenskommelsen som stödjer kompetensutvecklingen.

HR har samordnat de medel som avsatts för Essunga kommun hos Omställningsfonden för att användas till kompetensutveckling av befintlig personal samt karriärväxling.

Ledarutveckling

De chefsträffar som hållits för alla våra chefer i kommunen under året har blanda annat handlat om beslutad styr- och ledningsmodell. En ledardag hölls i november månad tillsammans med Grästorps kommun med fokus ledarutveckling.

Utbildningsprogrammet för nya chefer tillsammans med Götene, Grästorp och Vara kommun har pågått även under 2023. Det utgör en god introduktion för nya chefer, det resulterar även till ett utökat nätverk för dem.

En omgång av traineeutbildningen ”Framtida ledare”, har avslutats under året med två nya kandidater utbildade inom Essunga kommuns regi. Programmet genomförs med återkommande intervaller tillsammans med kommunerna i Västra Skaraborg och Essunga har två platser i programmet.

Dygnsvila

En arbetsgrupp tillsattes i början av 2023 där social sektor och bl.a. ekonomi och HR fanns representerad. Ett arbete påbörjades för att förbereda de nya avtalsregler som trädde i kraft 1 oktober 2023. Det har varit en komplex uppgift att skapa scheman som gör att attraktionskraften finns kvar för arbetet inom vård och omsorg samt ändra arbetssätt.

Lönekartläggning

En lönekartläggning har genomförts under året och analysen visar att det inte förekommer några osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män att anmärka på. Lönekartläggning kan redovisa att Essunga kommun har marknadsmässiga löner.

Arbetsmiljö

Nya rutiner för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet tillämpas. Ett årshjul har implementerats i organisationen för att cheferna ska kunna arbeta med detta på ett bra sätt. i sina verksamheter. Alla kommunens chefer har utbildats inom organisatorisk och social arbetsmiljö, OSA, för att de ska ha goda kunskaper kring dessa frågor och kunna ta sitt arbetsmiljöansvar i verksamheten samt utforma mål kring de organisatoriska och sociala arbetsmiljöfaktorerna.

Friskvårdsbidrag

Det omarbetade friskvårdsbidraget lanserades 2022 och vi kan konstatera att det har stimulerat till användning. Friskvårdsbidraget är ett viktigt inslag i hur attraktiv en arbetsgivare upplevs i dagens konkurrens mellan arbetsgivare. Friskvårdsbidraget har nyttjats av 66% av medarbetarna, vikt är en hög siffra jämfört med många andra arbetsgivare.

HME

En medarbetarundersökning görs vartannat år i Essunga kommun. Under 2023 gjordes en undersökning och man hamnade på ett index för hållbart medarbetarengagemang (HME) på 78. (Jmf med riket 80)

Facklig samverkan

Efter förra årets samverkansdiskussioner sas samverkansavtalet upp och under 2023 har MBL börjat formeras och tillämpas istället för samverkan enligt ett samverkansavtal. En utbildning i

MBL har hållits för samtliga chefer. Riktlinjer för MBL har arbetats fram och har börjat tillämpas i kommunen.

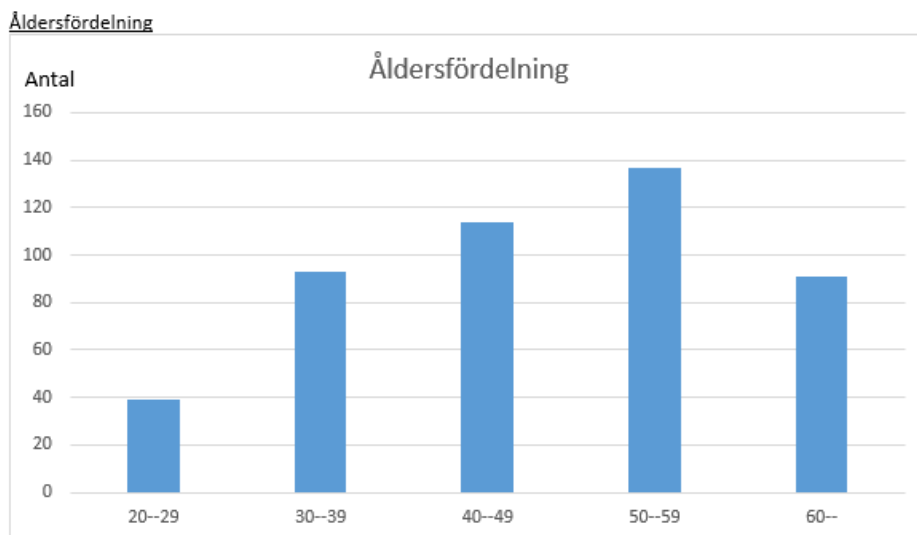
Personalkostnader

Personalkostnader mnkr 2022-2023	2023	2022
Lön	218,5	204,7
Varav		
-Månadslön	171,8	160
-Övertidsersättning	1,7	2,4
-Fyllnadslön	0,6	0,9
-Sjuklön	5,0	5,3
Sociala avgifter	74,6	67,2
Pensionskostnader	29,1	19,8
Övriga personalkostnader	0,9	1,4
Summa	323,1	293,1

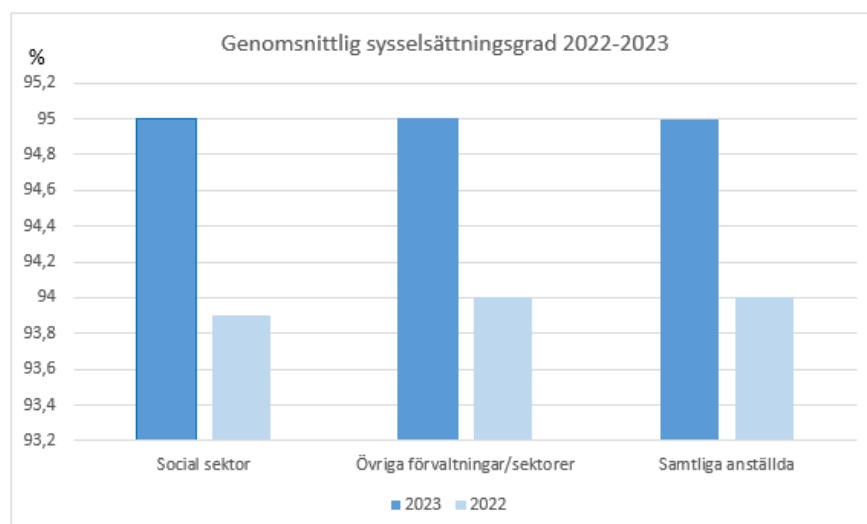
Antal anställda

Antal anställda och årsarbetare Sektorer	Antal anställda		Årsarbetare	
	2023	2022	2023	2022
Kommunledningssektorn	55	50	49	47
Sektor Utbildning	219	215	210	202
Social sektor	213	227	201	213
Totalt	487	492	460	462

Åldersfördelning

Genomsnittlig Sysselsättningsgrad

Hel- och deltidsarbete

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat sedan 2022. Fortfarande behöver andelen heltidsarbetande öka i kommunen, både med tanke på kompetensförsörjningen och villkoren i övrigt.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro totalt %	2023	2022	2021	2020	2019
Totalt	6,7	7,9	7,0	8,0	6,7
Kvinnor	6,5	8,0	7,2	8,4	6,8
Män	7,7	7,4	6,1	5,6	6,2

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron totalt ligger på 6,7%. En sänkning av sjukfrånvaron från 7,9% (2022). I början av 2022 härjade pandemin och det kan vara en av flera orsaker till att man nu ser lägre siffror. Det har även arbetats med en rutin för korttidssjukfrånvaro där chefer ska ha uppsikt över sina enheter när det gäller korttidsfrånvaro.

Sjukfrånvaro per åldersgrupp %	2023	2022	2021	2020	2019
--29 år	7,1	8,0	5,3	6,1	3,8
30--49 år	5,5	6,8	5,4	6,9	5,2
50-- år	7,7	8,8	8,9	9,5	9,0

Långtidssjukfrånvaro %	2023	2022	2021	2020	2019
Totalt	23,3	24,9	25,0	28,8	42,7

Förväntad utveckling

I vår omvärld

Ekonomi kommer enligt Sveriges kommuner och regioner att bromsa in under 2024 och ökningstakten av invånare och skatteunderlag prognostiseras bli lägre än de senaste åren, samtidigt har ökad inflation medfört kostnadsökningar för pensioner, material med mera. Ur ett ekonomiskt perspektiv krävs det att hela förvaltningsorganisationen säkerställer ett så effektivt arbets sätt som möjligt med fortsatt bibehållen kvalitet.

Fram emot år 2030 kommer en kraftig ökning ske av invånare som är 80 år eller äldre. Sett ur perspektivet att såväl offentlig- som privat sektor idag redan har stora problem med att rekrytera människor med efterfrågad kompetens står vi inför en svår kompetensutmaning.

Ett sätt att möta ovanstående kompetensutmaning är att skapa mer effektiva arbetssätt genom att realisera de digitaliseringsverktyg som redan idag finns på marknaden. För att göra detta behöver den digitala verksamhetsutvecklingen gå hand i hand med verksamheternas utveckling. För att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter fullt ut måste vissa förutsättningar dock finnas på plats. Det handlar om ledarskap, juridik, datadriven innovation, gemensam infrastruktur och digitala funktioner.

Ur ett globalt perspektiv medför klimatförändringarna en ökning av katastrofer och kriser i form av översvämningar, torka, stormar, utslagna ekosystem, nya sjukdomar, konflikter om vattenresurser samt människor på flykt. Genom ett aktivt engagemang i hållbarhetsfrågorna och dess miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter bidrar vi till uppfyllelsen av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

I tider med stor oro i Europa med Rysslands invasion av Ukraina behöver organisationen mer fokuserat än någonsin arbeta med kris- och krigsberedskap. Organisationen behöver övas och förberedas på att klara av allt från elbortfall till att upprätthålla en robust krigsorganisation. Sveriges medlemskap i Nato kommer även att medföra ökade krav på kommunerna där vi förväntas kunna bidra med en robust organisation både som värdland och i händelse av krig.

I Essunga

Inom Skaraborg finns en stark tilltro till att vår region kommer att växa med fler företag och många fler människor. I den delregionala utvecklingsstrategi (DRUS) som antogs i mars år 2022 av direktionen för Skaraborgs kommunalförbund finns ett effektmål om att vi ska bli 300 000 invånare i Skaraborg till 2030. Målet innebär en ökning om ca 30 000 invånare i Skaraborg som helhet. Efter DRUS:ens antagande har bland andra etableringen av en batterifabrik blivit känd i Mariestad. Samtidigt ser man på nationell nivå en långsammare befolkningsökning än tidigare vilket till stor del beror på att invandringen till Sverige har minskat samtidigt som barnafödandet är det lägsta på 20 år. Lägg därtill vår egen vision 2040 - 10 000 invånare år 2040 så blir vår framtidsbild allt mer komplex.

För att skapa en tydlig långsiktig riktning finns det ett stort behov av att skapa en strategi för hur vi ska gå i riktning mot vision 2040. Essunga - Strategi 2040 behöver få stort fokus framöver och genomsyra vår kommunala planering.

Nothänvisning

1 Redovisningsprinciper

Allmänt

Essunga kommun följer den kommunala bokförings- och redovisningslagen och de rekommendationer som lämnats av RKR med vissa nedan redovisade undantag. Här kommenteras också vissa andra tillämpade redovisningsprinciper.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Ägarandel
Essunga Bostäder AB	100 %
Stiftelse	Ägarandel
Essunga Industrier	100 %
Kommunalförbund	Ägarandel
Göliska IT	6,7 %

I de sammanställda räkenskaperna ingår Essunga Bostäder AB och Stiftelsen Essunga Industrier. Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret.

Övriga förbund ingår inte i de sammanställda räkenskaperna eftersom dess andel av kommunala kommunkoncernens omsättning och omslutning är obetydlig.

Intäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2.

Investeringsbidrag, anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar tas f o m 2013 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.

Semesterlöneskuld

En förändring av semesterlöneskulden bokförs med automatik varje månad utifrån uppgifter från lönesystemet. Per bokslut 2023-12-31 har semesterlöneskuldens avstämning förändrats till att stämmas av per december månads lönekörning samt inkludera lönekörning i januari för de poster som är hänförliga till december månad.

Pensionsskuld

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt ”blandmodellen”, vilket innebär att all pension som intjänats före 1998 inte tas upp som avsättning, utan redovisas som ansvarsförbindelse. Inom linjen tas också upp framtida förväntad särskild löneskatt. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Under avsättningar reserveras också särskild löneskatt motsvarande 24,26 procent av upptagen pensionsavsättning. Beräkningar av kommunens pensionsåtaganden bygger på de förutsättningar som anges i RIPS 19.

Leasing

Kommunen har sedan Essunga äldreboende startades redovisat hyreskostnaderna som operativ leasing. Revisionen har gjort en bedömning om att detta avtal med föreningen föranleder en finansiell leasing. Kommunen följer från och med verksamhetsåret 2023 revisionens bedömning och har bakåtdaterat förändringen så att den även är inkluderad för verksamhetsår 2022. Detta innebär att kommunen har omklassificerat hyresavtal med kooperativet Essunga äldreboende

från att tidigare redovisats som borgensförbindelse till att redovisas som tillgång och skuld utifrån fastighetens bokförda värde.

Omklassificeringen från operationell till finansiell leasing avseende redovisning av hyreskontrakt med kooperativet Essunga äldreboistäder medför relativt stora förändringar i balansräkningen och för vissa nyckeltal.

Resultatet enligt resultaträkningen bedöms vara oförändrat vid en övergång från operativ till finansiell leasing. Vid förändringen ersätts hyreskostnaden med avskrivningar, ränta och driftskostnader. Men nettot av dessa förändringar bedöms medföra ett oförändrat resultat.

Förändringar i Resultaträkningen 2022 och 2023 är inkluderade i redovisningen enligt nedan tabell, siffrorna är hämtade från Kooperativet "Essunga äldreboistädernas årsredovisningar".

Tkr	2022	2023
Verksamhetens kostnader minskar med	4 303	7 790
- varav lokalhyror minskar med	11 345	13 823
- varav övriga kostnader ökar med	7 042	6 034
Avskrivningar ökar med	2 533	3 782
Finansiella kostnader ökar med	1 769	4 008

Nyckeltal i balansräkningen har förändrats påtagligt genom att kommunens tillgångar och skulder ökar samtidigt som borgensförbindelsen minskas. Nyckeltal har påverkats enligt nedan tabell.

Effekter av förändringen	Enligt tidigare redovisning		Efter förändrad redovisning	
	ÅR 2022 Operationell leasing	ÅR 2023 Operationell leasing	ÅR 2022 Finansiell leasing	ÅR 2023 Finansiell leasing
Summa Tillgångar	323 335 tkr	348 497 tkr	460 313 tkr	480 104 tkr
Summa Skulder	85 718 tkr	100 698 tkr	222 695 tkr	232 305 tkr
Borgensförbindelser	275 135 tkr	269 072 tkr	143 481 tkr	140 638 tkr
Soliditet	68,4 %	66,7 %	48,1 %	48,4 %
Soliditet inkl. gammal pensionsskuld	37,3 %	37,2 %	26,2 %	27,0 %
Skuldsättningsgrad	31,6 %	33,3 %	52,0 %	51,6 %

Internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer. Jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller externa poster, har driftredovisningen påförts även interna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter.

Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- Personalomkostnader, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Po-pålägget för 2023 uppgår till 44,53 procent av lönekostnaden.
- Kapitalkostnader, i form av avskrivningar och ränta. Avskrivningarna beräknas enligt rak nominell metod vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde. Räntan beräknas på anläggningstillgångarnas bokförda värde för perioden. Internräntan 2023 uppgick till 1,25 procent.

Upplysning om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att kommunfullmäktige anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamheten och investeringar i kommunbudgeten.

Kommunfullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten och investeringarna. Kommunfullmäktige beslutar årligen om en verksamhetsplan och budget för Essunga kommun. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättat utifrån detta dokument verksamhetsplaner för sina ansvarsområden.

Driftsbudgeten fastställer nämndernas ekonomiska anslag. Anslagen som ges på nettokostnadsnivå är begränsningen för verksamhetens omfattning.

Investeringsbudgeten fastställer nämndernas ekonomiska investeringsutrymme. Generellt sker ingen överföring till nästa års investeringsbudget. Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna ranslag för investeringar.

Anläggningstillgång

Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. Beloppsgräns för inköp som ej inkluderas eller aktiveras som investering uppgår till ett halvt prisbasbelopp (för 2023: 26 750 kronor).

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i anspråk. Kommunen har från 2015 tillämpat RKR:s rekommendation 11.4 om komponentavskrivning.

Avskrivningstider

Nedan följer några exempel på Komponentavskrivningstider

- Stomme 60 år
- Fasader 40 år
- Fönster, dörrar, sanitet 30 år
- Gator och vägar Huvudväg/övrig väg 15/30 år
- Matarledning vatten, 50 år
- Distributionsnät, 30 år
- övrigt 20, 15 och 10 år

För Investeringar utförda före 2015 tillämpas normalt följande avskrivningstider i kommunen.

- Verksamhetsfastigheter: 25-33 år
- Fritidsanläggningar och enklare fastigheter: 20 år
- Rörledningar: 50 år
- Bilar, maskiner och inventarier: 5-15 år
- Datorer: 3 år

Bedömd genomsnittlig nyttjandetid investeringar

RKR R4 Materiella anläggningstillgångar

Av 9 kap. 9 § LKBR framgår att en upplysning ska lämnas om bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod för varje post som tas upp som materiell anläggningstillgång.

Den genomsnittliga nyttjandetiden för investeringar bedöms uppgå till:

- Mark, konst ingen avskrivning
- Byggnader, tekniska anläggningar 33 år
- Maskiner och inventarier, 8 år

Avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för det slutliga återställandet. Under 2024 beräknas återställandet färdigställas och avsättningen upphöra.

Avsättning finansiering av ombyggnation E20 är en engångsavsättning och är beräknad utifrån en fördelningsmodell där regering, region och kommuner är medfinansierare. Betalningsplanen sträcker sig fram till år 2025. Indexreglering för åren 2014-2021 har gjorts utifrån uppgifter från trafikverket Region Väst.

Avsättning för täckning av slamtippen i Bäreberg kommer att ske successivt. Det finns en plan för täckningsarbetet, kommunen inväntar godkännande och tidplan från Länsstyrelsen. Hittills har kommunen satt av 1,3 miljoner kronor.

Sammanställd redovisning

Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det egna kapitalet som förvärvats vid anskaffningstillfället har eliminerats. Elimineringen har i allt väsentligt gjorts för interna mellanhavanden mellan kommun och respektive företag. Sålunda har andelsinnehav, interna lån samt interna fordringar och skulder bortjusterats.

Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande.

I den sammanställda redovisningen ingår Essunga kommun, Stiftelsen Essunga Industrier och det helägda bolaget Essunga Bostäder AB.

Rättelse av fel

Kommunen har för verksamhetsår 2022 rättat den förändring som genomförts 2023 kopplat till att Essunga kommun redovisat hyreskostnaderna gentemot Kooperativet ”Essunga äldreboende” som operativ leasing. Revisionen har gjort en bedömning om att detta avtal med föreningen föranleder en finansiell leasing. Kommunen följer från och med verksamhetsåret 2023 revisionens bedömning och har för att skapa rättvis hantering justerat förändringen så att den är inkluderad för verksamhetsår 2022. Se (Not 1; Leasing).

2 Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt enligt BFN 2012:1 (K3) för bolagskoncernen kräver att fullmäktige, nämnd, styrelse och företagsledning gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden.

Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning. Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Genomgående för kommunkoncernen är att uppskattningar och bedömningar utgår från försiktighetsprincipen. Exempel på försiktighetsprincipen, samt ovanstående ställningstagande, är främst hänförligt till poster som till exempel osäkra fordringar, tvister, avsättningar i övrigt med mera.

3 Verksamhetens intäkter tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Försäljningsintäkter	6 614	5 432	6 614	5 413
Taxor och avgifter	19 417	18 430	18 506	17 653
Hyror och arrenden	8 684	7 733	39 603	36 375
Bidrag och kostnader från staten	36 645	38 176	36 645	38 176
Bidrag och gåvor från privata aktörer	9 471	8 930	9 471	8 930
Offentliga bidrag	70	45	70	45
Övriga bidrag	1 299	450	1 299	450
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	6 252	5 364	1 077	363
Övriga intäkter	136	272	556	2 887
Summa verksamhetens intäkter	88 589	84 833	113 841	110 293

4 Verksamhetens kostnader tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Personalkostnader	294 051	273 504	305 308	283 817
Pensionskostnader	29 124	19 835	29 124	19 835
Anläggnings- och underhållsmaterial	1 344	1 759	12 740	12 104
Lämnade bidrag	12 735	14 135	12 609	14 055
Köp av huvudverksamhet	60 095	57 176	55 046	52 255
Lokal- och markhyror	4 260	3 473	1 744	1 209
<i>Hyra/leasing av anläggningstillgångar</i>	<i>2 603</i>	<i>2 909</i>	<i>2 595</i>	<i>2 909</i>
Bränsle, energi och vatten	7 432	9 599	6 521	8 822
Övriga tjänster	33 554	27 653	33 475	27 649
Bolagsskatt	0	0	-282	-104
Övriga kostnader	35 629	33 282	39 435	35 839
- Varav finansiell leasing	6 034	7 042	6 034	7 042
Summa verksamhetens kostnader	480 827	443 326	498 315	458 391

5 Avskrivningar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Fastigheter och anläggningar	12 404	12 107	17 239	16 871
Finansiell leasing	3 782	2 533	3 782	2 533
Maskiner och inventarier	4 604	4 134	4 700	4 208
Summa avskrivningar	20 790	18 774	25 721	23 612

6 Skatter bidrag och utjämning tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Kommunalskatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	269 385	251 778	269 385	251 778
Slutavräkning föregående år	1 485	1 812	1 485	1 812
Prel slutavräkning innevarande år	4 498	6 686	4 498	6 686
Summa skatteintäkter	275 367	260 276	275 367	260 276
Bidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	90 451	87 203	90 451	87 203
Strukturbidrag	0	0	0	0
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	13 371	8 691	13 371	8 691
Generella bidrag	7 586	7 023	7 586	7 023
Regleringsbidrag	13 349	15 762	13 349	15 762
LSS-utjämning	12 066	2 923	12 066	2 923
Kommunal fastighetsavgift	14 810	13 289	14 810	13 289
Summa bidrag och utjämning	151 633	134 891	151 633	134 891
Summa skatteintäkter, bidrag och utjämning	427 000	395 167	427 000	395 167

8/9 Finansiella kostnader och intäkter tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Finansiella intäkter				
Utdelning	0	235	0	235
Ränteintäkter, räntebidrag	1 288	257	1 288	257
Övriga finansiella intäkter	688	570	640	447
Summa finansiella intäkter	1 976	1 062	1 928	939
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-57	-14	-57	-14
Räntekostnader finansiell leasing	-4 007	-1 769	-4 007	-1 769
Förlust vid avyttring av fin anl tillg	0	0	0	0
Ränte- och basbeloppsuppräkningspensionsavsättning	-667	-170	-667	-170
Övriga finansiella kostnader	-30	-561	-2 396	-1 569
Summa finansiella kostnader	-4 761	-2 514	-7 127	-3 522
Summa finansnetto	-2 784	-1 452	-5 198	-2 583

12 Immateriella anläggningstillgångar

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
<i>Immateriella anläggningar</i>				
Ingående anskaffningsvärden	0	0	0	0
Justering anskaffningsvärde	0	0	0	0
Nedskrivningar	0	0	0	0
Årets investeringsutgifter	0	0	127	0
Årets investeringsinkomster	0	0	0	0
Försäljningar/utrangeringar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	0	127	0
<i>Avskrivningar</i>				
Ingående avskrivningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	0	127	0

13/14 Materiella anläggningstillgångar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Mark, byggnader och tekniska anläggning				
Ingående anskaffningsvärden	440 116	424 674	656 529	641 146
Justering anskaffningsvärde	0	-205	2	-209
Nedskrivningar	0	0	-685	-696
Årets investeringsutgifter	11 103	8 755	25 321	9 475
Årets investeringsinkomster	0	-141	0	-141
Försäljningar/utrangeringar	2 479	7 033	2 479	6 954
Utgående ack anskaffningsvärden	453 698	440 116	683 646	656 529
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	234 924	224 542	302 703	288 174
Utrangeringar	-8	-1 552	-8	-1 473
Årets avskrivningar	12 405	11 934	16 554	16 002
Utgående ack avskrivningar	247 321	234 924	319 249	302 703
Ingående planenliga restvärden	205 192	199 927	353 826	352 972
Utgående planenliga restvärden	206 377	205 192	364 397	353 826
Inventarier och maskiner				
Ingående anskaffningsvärden	63 833	67 981	67 415	71 723
Årets investeringsutgifter	6 184	4 311	6 378	4 311
Årets investeringsinkomster	0	0	0	0
Försäljningar/utrangeringar	169	-8 459	-44	-8 619
Utgående ack anskaffningsvärden	70 186	63 834	73 749	67 416
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	48 822	53 139	51 991	56 393
Utrangeringar	9	-8 587	-204	-8 747
Årets avskrivningar	4 604	4 270	4 700	4 344
Utgående ack avskrivningar	53 435	48 823	56 487	51 991
Ingående planenliga restvärden	15 011	14 842	15 424	15 330
Utgående planenliga restvärden	16 751	15 011	17 262	15 425
Pågående nyanläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	4 923	8 685	13 934	9 423
Inköp	14 456	-3 762	8 102	4 511
Redovisat värde	19 379	4 923	22 036	13 934
Finansiell Leasing	131 607	136 977	131 607	136 977
Summa anläggningstillgångar	374 115	362 103	535 303	520 161

	Kommunen	Sammanställd redovisning
Genomsnittlig avskrivningstid	År	År
Mark, konst	0	0
Byggnader, tekniska anläggningar	36	41
Maskiner och inventarier	15	16

16 Finansiella anläggningstillgångar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Aktier och andelar				
Essunga Bostäder AB	11 000	11 000	0	0
Kommuninvest	6 776	6 211	6 776	6 211
Kommunassurans syd	379	379	379	379
SKL företag AB (Inera)	43	43	43	43
Grundfondskapital i Stiftelsen Essunga Industrier	300	300	0	0
Avfall & Återvinning	1 185	1 185	1 185	1 185
Räddningstjänst Skaraborg	1 871	0	1 871	0
Övrigt	0	0	98	110
Summa aktier och andelar	21 554	19 118	10 352	7 928
Långfristiga fordringar				
Reversfordringar	0	0	400	800
Essunga Ryttnäring	114	135	114	135
Summa långfristiga fordringar	114	135	514	935
Summa finansiella anläggningstillgångar	21 668	19 253	10 866	8 863

17/23/24 Avsättningar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	5 971	5 892	5 971	5 892
Avsatt pensioner	-473	-58	-473	-58
Ränte- och basbeloppsuppräknig	537	137	537	137
Förändrad löneskatt	0	0	0	0
Övrig post	0	0	0	0
Summa avsättning pensioner	6 035	5 971	6 035	5 971
Avsatt till övriga pensioner				
Ingående avsättning	527	538	527	538
Ränte- och basbeloppsuppräknig	130	33	130	33
Övriga pensioner	-153	-57	-153	-57
Löneskatt	10	13	10	13
Övrig post	0	0	0	0
Summa avsatt till övriga pensioner	514	527	514	527
Avsatt till pensioner, förtroendevalda				
Avsatt till pensioner	360	360	360	360
Löneskatt	0	0	0	0
Summa	360	360	360	360
Utgående avsättning pensioner	6 909	6 858	6 909	6 858
Aktualiseringsgrad	94,8 %	94,7 %	94,8 %	94,7 %
Övriga avsättningar				
Ingående avsättning	9 582	10 766	9 582	10 766
Varav avsättning E20	6 227	7 215	6 227	7 215
Varav avsättning Deponi	998	1 066	998	1 066
Varav avsättning Bärebergstipp	1 300	1 300	1 300	1 300
Uppskjuten skatteskuld	0	0	1 529	1 804
Årets avsättning E20	0	461	0	461
Årets avsättning deponi	-68	0	-68	0
Årets avsättning Tippen Bäreberg	0	0	0	0
Årets kostnad E20	-987	-1 645	-987	-1 645
Årets kostnad för stängning av deponi	0	0	0	0
Årets kostnad Tippen Bäreberg	0	0	0	0
Utgående övriga avsättningar	8 527	9 582	10 056	11 386
Summa avsättningar	15 436	16 440	16 965	18 244

18 Förråd och exploateringsfastigheter tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Förråd	0	0	244	244
Exploateringsfastigheter	951	951	951	951
Summa	951	951	1 195	1 195

19 Kortfristiga fordringar tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	2 370	2 439	2 187	2 588
Statsbidragsfordringar	0	0	0	0
Skattefordringar	25 138	26 076	25 138	26 076
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	18 163	13 045	18 309	14 128
Uppplupna generella statsbidrag	0	0	0	0
Uppplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	0	0	0	0
Övriga kortfristiga fordringar	1 398	1 148	4 838	3 624
Summa kortfristiga fordringar	47 069	42 709	50 472	46 417

21 Kassa bank tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Kassa	70	71	70	71
Plusgiro	307	945	307	945
Bank	35 924	34 281	39 519	43 332
Summa	36 301	35 297	39 896	44 348

22 Eget kapital tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Eget kapital ingående balans	221 178	204 720	234 857	213 975
Årets resultat	11 185	16 458	11 888	20 882
varav flyttas till Resultatutjämningsreserv	6 500	0	6 500	0
Gatukostnadsersättning från långfristig skuld	0	0	0	0
Uppskrivningsfond	0	0	0	0
Obeskattade reserver	0	0	0	0
Balanserad vinst/förlust	0	0	0	0
Eget kapital utgående balans	232 363	221 178	246 745	234 857

25 Långfristiga skulder tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Lån i banker och kreditinstitut				
Ingående balans	136 977	0	277 615	143 402
Långfristig leasingskuld	-5 370	136 977	-5 370	136 977
Ökade skulder under året	0	0	0	0
Årets amortering	0	0	-2 843	-2 764
Summa lån i kreditinstitut	131 607	136 977	269 402	277 615
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Ingående balans	7 801	6 816	7 801	6 816
Investeringsbidrag	546	267	546	267
Upplösning av investeringsbidrag	-70	-45	-70	-45
Gatukostnadsersättningar	0	0	0	0
Upplösning av gatukostnadsersättning	0	0	0	0
Anslutningsavgifter VA	245	938	245	938
Upplösning av anslutningsavgifter VA	-182	-175	-182	-175
Summa förutbetalda intäkter	8 340	7 801	8 340	7 801
Summa långfristiga skulder	139 947	144 778	277 742	285 416

26 Kortfristiga skulder tkr

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Leverantörsskulder	30 975	20 994	31 076	21 002
Momsskuld	0	0	0	0
Personalens skatter och avgifter	10 153	9 605	10 153	9 605
Semesterlöneskuld och okompenserad övertid	18 330	17 740	18 330	17 740
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25 074	22 488	28 896	27 014
Förutbetalda generella statsbidrag	2 335	0	2 335	0
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	5 157	6 655	5 157	6 655
Övriga kortfristiga skulder	334	434	4 497	4 450
Summa kortfristiga skulder	92 358	77 917	100 444	86 467

29 Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Borgensförbindelser				
- Essunga Bostäder AB	140 638	143 481	0	0
- Stiftelsen Essunga Industrier	0	0	0	0
- Egna hem och småhus	0	0	0	0
Summa borgensförbindelser	140 638	143 481	0	0
Pensionsavsättningar inom linjen	82 623	81 019	82 623	81 019
Särskild löneskatt	20 044	19 655	20 044	19 655
Summa pensionsavsättningar	102 667	100 674	102 667	100 674

31 Justering för övriga ej likvidpåverkande poster

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Avskrivning ersättningar	-814	-49	-814	-49
Justering reaförlust	0	0	0	0
Övriga justeringar	0	141	0	112
Övriga avsättningar	-1 055	-1 184	-1 064	-1 184
Pensionskuldsförändring	51	68	51	68
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	-1 818	-1 024	-1 826	-1 053

32 justering av rörelsekapitalets förändring

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Avskrivningar	17 009	16 241	21 939	21 079
Avskrivning finansiell leasing	3 782	2 533	3 782	2 533
Realisationsvinst fastighetsförsäljning	0	0	0	0
Realisationsförlust fastighetsförsäljning	0	0	0	0
Justering för av- och nedskrivningar	20 791	18 774	25 721	23 612

33 Ökning/minskning av långfristiga fordringar

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Reversfordran Bala fastighets AB	0	0	400	400
Essunga ryttaförening	21	18	21	18
Summa minskning av långfristiga fordringar	21	18	421	418

34 Jämförelsestörande poster

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Index E20	0	-461	0	-461
Nedskrivning fastighet	0	0	0	0
Summa jämförelsestörande poster	0	-461	0	-461

35 Räkenskapsrevision

Tkr	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Arvode	143	88	143	29
Konsultkostnader	255	195	383	315
Summa räkenskapsrevision	398	283	526	403

Koncerninterna förhållanden

Tkr	Ägarandel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		givna	mot-tagna	givna	mot-tagna	givna	mot-tagna
Essunga kommun		11 300	0	0	0	0	0
Essunga bostäder AB	100 %	0	11 000	0	0	0	0
Stiftelsen Essunga industrier	100 %	0	300	0	0	0	0
Summa		11 300	11 300	0	0	0	0

Tkr	Ägarandel	Försäljning		Periodiserade poster		Lån		Räntor och borgensavgift	
		intäkt	kost-nad	Ford-ran	Skuld	gi-vare	motta-gare	gi-vare	motta-gare
Essunga kommun		1 122	7 316	33	1 548	0	0	0	359
Essunga bostäder AB	100 %	7 316	1 122	1 548	33	0	0	359	0
Stiftelsen Essunga industrier	100 %	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa		8 438	8 438	1 581	1 581	0	0	359	359

Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse

Hänt i verksamheten

Kommunstyrelsens uppdrag är att leda och samordna kommunens angelägenheter och bevakar frågor som kan ha påverka kommunens utveckling och ekonomi. Under 2023 har ett flertal utvecklingsorienterade aktiviteter kunnat genomföras, vilket innebär antagande av centrala, kommunövergripande styrdokument, fastighetsprojekt samt ny säkerhetsorganisation.

Som ett led i att en ny mandatperiod trätt i kraft har kommunkansliavdelningen genomfört utbildningar för våra förtroendevalda. Därtill har nya kommunfullmäktigemål arbetats fram och antagits. Under hösten -23 antogs även en ny styrmodell för kommunen. Den syftar till att beskriva strukturen för kommunens styrning, planering och uppföljning och är de förtroendevaldas verktyg för att styra kommunens verksamheter.

Vår fastighetsorganisation, genom Essunga bostäder, har tagit stora kliv i arbetet med att förbereda för en nybyggnation av Jonslunds skola genom projektering, upphandling av byggtreprenör mm. Ett gediget arbete har utförts tillsammans med berörda verksamheter för att möta deras behov.

Essunga blev den 1 januari 2023 medlemmar i kommunalförbundet Räddningstjänsten Skaraborg. Syftet med inträdet i det nya förbundet är att på ett mer effektivt sätt möta de krav som den statliga nivån ställer på svensk räddningstjänst. Sedan årsskiftet finns även en ny säkerhetsamordnarorganisation på plats. Fyra säkerhetssamordnare och en informationssäkerhetsamordnare är anställda av Vara kommun som ansvarar för de kommunala uppgifter som följer av överenskommelse mellan MSB och SKR om kommunernas krisberedskap och civila försvar samt införande och samordning av ett ledningssystem för informationssäkerhet.

Samhällsbyggnadsavdelningen har under 2023 tagit fram en gång- och cykelvägsstrategi, en detaljplan för ny skola i Jonslund, ett planprioriteringsprogram samt en projektplan för fördjupad översiktsplan i Jonslund. Arbetet med granskningshandlingar efter samråd för fördjupad översiktsplan Nossebro har pågått under hösten. Avdelningen har även tagit digitaliseringsarbetet vidare genom att tillgängliggöra samtliga detaljplaner på kommunens hemsida. Omtaget med näringslivsarbetet har fortsatt under 2023 med en bred representation från både politik och förvaltning genom företagsbesök i olika former. Under året har även en ny näringslivsstrategi antagits.

Kultur- och fritidsavdelningen har tillsammans med samhällsbyggnadsavdelningen ansvarat och drivit firandet av Essunga kommun 40 år. Firandet har pågått under hela året med olika typer av aktiviteter och evenemang. Nossebro marknad har firat 120 år och det samarrangerades ihop med den årliga veteranmarknaden i augusti. Samhällsbyggnadsavdelningen uppskattar att vi under året har haft ca 200 000 besökare till vår kommun.

Medarbetare

Kommunstyrelsen leds av kommunledningssektorn vilken är den, sett till antalet anställda, minsta sektorn. Den totala sjukfrånvaron är fortsatt låg, vilket bedöms bero på att det finns ett systematiskt arbetssätt tillsammans med HR att arbeta med arbetsmiljöfrågorna.

Under året har några rekryteringar genomförts inom sektorn. Till följd av att dåvarande HR- och kanslichef valde att gå vidare till ny arbetsgivare har dessa roller rekryterats som två separata tjänster, dvs. en kanslichef och en HR-chef. Detta till följd av att frågorna är strategiskt viktiga för kommunen, men också såpass olika i sitt uppdrag att bedömningen är att det behövs två chefstjänster.

Kommunfullmäktiges mål

Den sammantagna bedömningen kring måluppfyllnaden är att kommunstyrelsens tagit viktiga kliv i målarbetet. Av 18 aktiviteter är 4 aktiviteter försenade och ej genomförda till fullo. I övrigt har målarbetet till stora delar löpt på väl enligt plan. 2 mål bedöms vara uppfyllda, 1 mål bedöms delvis vara uppfyllt, 1 mål bedöms inte vara uppfyllt.

Förväntad utveckling

Inom Skaraborg finns en stark tilltro till att vår region kommer att växa med fler företag och

många fler människor. I den delregionala strategi (DRUS) som antogs i mars år 2022 av direktionen för Skaraborgs kommunalförbund finns ett effektmål om att vi ska bli 300 000 invånare i Skaraborg till 2030. Samtidigt ser man på nationell nivå en långsammare befolkningsökning än tidigare vilket beror på både på att invandringen till Sverige har minskat samtidigt som barnafödandet är det lägsta på 20 år. För att skapa en tydlig långsiktig riktning finns det ett stort behov av att skapa en strategi för hur vi ska gå i riktning mot vision 2040. Detta är något som behöver stort fokus framöver. Samtidigt behöver kommunstyrelsen, som ansvarig nämnd, fortsätta att arbeta med vår kommuns varumärke för att synliggöra både vår attraktionskraft som boendekommun men även som en attraktiv arbetsgivare.

I takt med att det ställs ökade krav på oss som kommun med en kompetensutmaning som gör sig påmind var dag och en ekonomi som är utmanande behöver sektorn fokusera på ledarskap, medarbetarskap, digitalisering, kompetensutveckling och mer effektfulla arbetsätt för att möta framtiden.

Ekonomi

Kommunstyrelsens resultat för 2023 är ett underskott med 3,3 miljoner kronor. Underskottet beror delvis på ökade IT-kostnader, men huvudorsaken till underskottet är att Kommunala fastigheter redovisar ett stort negativt resultat om -2,4 miljoner. Det negativa resultatet beror framförallt på fastighets- och entreprenadkostnader, förbrukningsinventarier och material samt på köp av tjänster. En stor orsak till det negativa resultatet beror på en hög investeringstakt 2023. Investeringar i kommunala fastigheter har ökat från 7,1 miljoner 2022 till 12,7 miljoner kronor 2023 (varav 10,2 miljoner av investeringarna genomförts under årets sista fyra månader). Förprojektteringar, ökade underhållskostnader och kompletterande arbeten till investeringarna har medfört ökade driftskostnader. Framförallt är underskottet kopplat till verksamheterna förskola- och grundskola med 1,5 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens nettokostnadsökning är 0,8 procent mellan 2022 och 2023. Exklusive förändringarna av energipriser, kapitalkostnader, verksamheterna färdtjänst och bostadsanpassning som flyttats till Socialnämnden samt 40-årsjubileét är nettokostnadsökningen 8,0 procent mellan åren. Nettokostnadsökningen är cirka 2,1 procent högre än prisindex för kommunal verksamhet mellan åren. Orsaken till den högre kostnadsökningen är bland annat att personalkostnader ökat med 6,6 procent på grund av att färre tjänster varit vakanta under 2023, därtill har IT-kostnader och övriga främmande tjänster bidragit till ökade kostnader.

Socialnämndens verksamhetsberättelse

Hänt i verksamheten

Under 2023 har nämndens tjänstepersonsorganisation, social sektor, genomgått en genomlysning på uppdrag av kommundirektören. Resultatet från genomlysningen påvisade att den nuvarande organiseringen saknade funktionalitet, ansvarsfördelningen var otydlig och verksamheten ineffektiv. Utifrån resultaten infördes 1 september ytterligare en ledningsnivå, verksamhetschef, som herefter benämns områdeschef, som ytterst är ansvarig för respektive verksamhetsområde; område barn och vuxna, område äldre samt område myndighet. Områdescheferna som är tre till antalet svarar för utvecklingen av respektive verksamhet för att möta dagens och morgondagens utmaningar inom välfärdsområdet. Under hösten tillträdde även ny socialchef.

Social sektor har under hösten arbetet intensivt med att införliva de nya bestämmelserna om 11-timmars dygnsvila. 11 timmars vilan i kombination med att fler ska jobba heltid, har gett högre kostnader och en annan schemaläggning med tjänstgöring varannan helg. Därtill ställer det krav på en annan hantering av schemaläggning och vikarieanskaffning, vilket sektorn kommer arbeta vidare med under 2024. Genomlysningen av social sektor visade även att bemanningsenheten, som idag finns inom kommunstyrelsen, ska flyttas till social sektor för att på ett smidigare sätt kunna arbeta med såväl kort- som långsiktig rekrytering av medarbetare.

Social sektor anmälde under våren missförhållande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) där anmälningarna gällde brister i insatsen bostad med särskilt stöd och service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Utredningarna samt arbetet med att hantera och undanröja risker för missförhållande har genomförts enligt lex Sarah. I oktober stängde IVO sin utredning då de ansåg att riskerna var åtgärdade.

Under hösten genomfördes en genomlysning inom ekonomiskt bistånd och AME som ledde till ett uppdrag för de två områdescheferna som ansvarar för respektive verksamhet. Uppdraget innebär att utarbeta en organisation/arbetsätt och process inom Ekonomiskt bistånd och AME och mellan verksamheterna där ett mer genomgripande och progressivt arbete ska ske som leder till att individer snabbare hamnar i egenförsörjning samt att kostnaderna för ekonomiskt bistånd ska minska.

Under året har även flertalet aktiviteter kopplat till område digitalisering och välfärdsteknik genomförts. Till exempel har breddinförande av verksamhetssystemet Lifecare genomförts vilket möjliggör mobil dokumentation för medarbetare inom hemvården. Rehab-enheten har infört ny plattform Exorlive som är ett träningsprogram för brukare och för kommunens medborgare.

Medarbetare

Inom social sektor har det under 2023 pågått olika former av kompetenshöjande insatser. Bland de som har genomförts finns äldreomsorgslyftet, vilket möjliggör för medarbetare att kunna studera till undersköterska på halvtid med lön, samtidigt som de arbetar halvtid. Inom område barn och vuxna pågår bland annat en översyn för att möta det förändrade behov som finns för att möta den målgrupp som är aktuell för insatser enligt LSS. Inom socialtjänstområdet är det fortsatt en utmaning att rekrytera socialsekreterare för barn och unga.

Vad gäller sjukfrånvaron har den sjunkit något jämfört med 2022. För hela social sektor ligger sjukfrånvaron på 8,4 procent av arbetad tid. Inom varje område görs insatser för att minska sjukfrånvaron.

Kommunfullmäktiges mål

Mot bakgrund av de utmaningar som social sektor har haft under 2023 har vissa delar av målarbetet inte kunnat prioriteras. Det finns också ett antal aktiviteter som inte genomförts eller som inte varit aktuella att genomföra till följd av förändrade förutsättningar. Detta till följd av att sektorn i vissa fall fått omvärdera vägvalen av sitt utvecklingsarbete. 3 mål av 5 bedöms delvis vara uppfyllda, resterande 2 bedöms inte vara uppfyllda.

Förväntad utveckling

Social sektor kommer inom de närmsta åren behöva göra ett stort implementeringsarbete av den nya Socialtjänstlagen (SoL), vilken bygger på fyra områden som skapar förutsättningar för en

hållbar socialtjänst. Lagen tros träda i kraft i juli 2025. Till följd av de nya bestämmelserna i SoL kommer det att krävas en större omställning av sektorns arbete under 2024 för att kunna möta upp den nya lagstiftningen.

2023-års ekonomiska resultat pekar på behovet av att fortsätta arbetet med att hitta effektivare sätt att möta behoven för att kunna sänka kostnaderna inom ekonomiskt bistånd och externa placeringar. I kommunen finns flera unga med LSS-insatser i kommunen, som nu börjar bli äldre, samtidigt som behovet av insatser ökar. Hittills har det hanterats inom ramen för befintlig organisation och budget, men det rymmer inte inför kommande år.

Andra exempel på strategiskt viktiga frågor för sektorn att fokusera på framåt rör arbetet med att säkerställa ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Tankar om att arbeta med kvalitetsdialoger och kompetensutveckling för att arbeta med en god och säker kvalitet ska utredas.

Ekonomi

Socialnämnden redovisar 2023 ett underskott om 4,8 miljoner kronor. Äldreomsorgen klarar budget medan funktionshinderomsorgen och individ- och familjeomsorgen redovisar underskott. Funktionshinder har under året haft en ökning av externa placeringar vilket medfört ökade kostnader. Inom individ- och familjeomsorgen beror underskottet dels på ekonomiskt bistånd och dels på externa placeringar. Under året har nämnden arbetat för att minska ekonomiskt bistånd och externa placeringar, vilket medfört att kostnaderna och prognosen för nämnden successivt minskats.

För Socialnämnden är nettokostnadsökningen 13,7 procent mellan 2022 och 2023, vilket är cirka 7,8 procent högre än pris- och löneökningar mellan åren. Justerat för överflyttad verksamhet från Kommunstyrelsen och justerat för engångsintäkter 2022 för flyktingmottagande är nettokostnadsökningen cirka 3,9 procent mellan åren. Huvudorsaken till den högre kostnadsökningen är framförallt att externa placeringar 2023 ökat med 4,5 miljoner kronor mellan åren, vilket motsvarar 3,2 procent av nettokostnadsökningen.

Utbildningsnämndens verksamhetsberättelse

Hänt i verksamheten

Utbildning för barn och elever är ett av kommunens största uppdrag. I den kommunala verksamheten arbetar mer än 200 personer i fem förskolor, fyra grundskolor, fyra fritidshem, en anpassad grundskola och en anpassad gymnasieskola. För att varje barn och elev ska nå målen och utmanas i sitt lärande krävs ett välfungerande systematiskt kvalitetsarbete där varje nivå följer upp och analyserar sitt arbete. Totalt gick under läsåret 2022/23 drygt 1 000 barn och elever i förskola och skola i kommunal regi.

Kommunens förskole-, skol- och fritidsverksamheter är sedan augusti 2022 uppdelad på två förskoleområden och fyra grundskolor. Två rektorer har rekryterats under året. Under andra halvan av 2023 har kostnadenheten och lokalvårdsenheten flyttats över till kommunstyrelsen. Dessa verksamheter är numera organiserade under samhällsbyggnadsavdelningen.

Under pandemin har utmaningar såsom hög frånvaro för barn, elever och personal påverkat verksamheten. Till följd av pandemin har främjande av skolnärvaro och minskad elevfrånvaro kommit att bli ett viktigt fokus för nämnden. Viktiga utvecklingsområden för utbildningssektorn inkluderar tillitsbaserat ledarskap, systematiskt kvalitetsarbete och arbetsmiljö för pedagoger.

För att stödja elevernas förutsättningar till en positiv skolgång krävs rutiner och arbetssätt för att tidigt upptäcka barns och elevers behov av stöd, därtill krävs ett aktivt värdegrundsarbete, uppföljningar av trygghet och studiero, samt aktiviteter för att främja en trygg och studiefokuserad miljö. Under 2023 har nämnden arbetat med flertalet satsningar kopplat till tidiga insatser.

Bland annat har årshjul för värdegrundsarbetet i kommunens grundskolor årskurs F-5 tagits fram. Årshjulet innefattar värdegrundsarbete som berör områden så som kränkningar och språkbruk, stopp min kropp, nättrygg, normer och identitet samt allas lika värde. I Nossebro 6-9 skola har systematiska uppföljningar av elevernas upplevda trygghet och studiero genomförts. Utbildningssektorn har även påbörjat utvecklingsarbetet "Fullföljda studier - genom trygghet och studiero". Arbetet innebär att teori möter praktik och där insatserna görs utifrån systematik, forskning och beprövad erfarenhet.

Medarbetare

Under 2023 har utbildningssektorn arbetat med insatser inom kompetensförsörjningsområdet i syfte att säkerställa tillgången på kvalificerad personal, förbättra arbetsmiljön och hantera utmaningar relaterade till sjukfrånvaro.

En betydande andel av utbildningssektorns medarbetare väntas gå i pension kommande år, vilket innebär att arbetet med satsningar måste fortgå då efterfrågan på behörig personal är betydligt större än tillgången. För att hantera lärarförsörjningen behöver huvudmän och rektorer utveckla såväl organisation som arbetssätt för att använda behöriga lärare mer effektivt, så att dessa kan fokusera på läraryrkets kärnuppdrag, det vill säga undervisningsprocessen. Detta sker exempelvis genom satsningar på att anställa annan personal, såsom lärarassistenter, elevcoacher (socionomer, socialpedagoger eller beteendevetare) och specialpedagoger.

Kommunfullmäktiges mål

Utbildningsnämnden har under 2023 slutfört merparten av de aktiviteter som varit planerade. Av 11 aktiviteter är 4 inte avslutade. 4 av 5 mål bedöms vara uppfyllda, 1 mål är delvis uppfyllt.

Förväntad utveckling

Under 2024 kommer utbildningssektorn att planera för stadieindelade skolor. Det vill säga att organisationen ändras från att vara tre skolor med yngre elever från förskoleklass till och med årskurs 5 (F-5-skolor) och en skola för de äldre eleverna i årskurs 6 till och med årskurs 9 (6-9-skola) till att bli tre skolor med elever i lågstadiet och mellanstadiet (F-6-skolor) samt en högstadieskola (7-9-skola). Detta kommer att träda i kraft när Jonslunds nya skola står på plats och det finns utrymme för fler klasser.

Sektorn kommer även fortsätta med utvecklingsarbetet Trygghet och studiero tillsammans med Skaraborgs kommunalförbund och aktionsforskaren Hélène Jenvén. Utöver detta kommer Essunga ingå i det Skaraborgsgemensamma projektet "Val för livet" under perioden 2024-2026.

Projektet ska ge unga tjejer och killar ökade erfarenheter från arbetslivet samt metoder för att kunna göra mer medvetna gymnasieeval.

Ekonomi

Utbildningsnämndens budgetavvikelse uppgår till -0,3 miljoner kronor. Vissa negativa avvikelserna kan framförallt ses på förskola och pedagogisk omsorg samt på kost och lokalvård, särskilt boende (äldreomsorg). Ett större överskott visas på kostnader för gymnasieelever.

Utbildningsnämndens nettokostnadsökning är 10,4 procent mellan 2022 och 2023, samtidigt är kostnadsindex för kommunal verksamhet 5,9 procent. Sammantaget är därmed Utbildningsnämndens nettokostnadsökning cirka 4,5 procent högre än pris- och löneökningar mellan åren. Kostnadsökningen har i stort skett inom budgetram utifrån volymökningar som budgeterats för nämnden.

Bygg- och miljönämndens verksamhetsberättelse

Hänt i verksamheten

Under 2023 har nämndens utförande av uppdrag och utvecklingsarbete varit begränsat. Detta till följd av personalbrist och rådande lågkonjunktur vilket inneburit minskad intäkter på bygglovsidan. För att hantera personalomsättningen inom miljöområdet har verksamheten köpt in tjänster från bland annat Miljösamverkan Östa Skaraborg (MÖS) för att genomföra den planerade tillsynen samt hantera inkomna ärenden.

Förslag på hållbarhetsstrategin har under hösten 2023 gått ut på remiss till nämnder och myndigheter. Arbetet med strategin kommer fortgå under 2024.

Kommunfullmäktiges mål

Till följd av ovannämnda utmaningar har nämnden haft svårt att fullfölja intentionerna med sitt målarbete. 1 mål av 5 bedöms vara uppfyllt. Vad gäller resterande bedöms 3 mål vara delvis uppfyllda och 1 mål bedöms inte vara uppfyllt.

Förväntad utveckling

Bygg- och miljönämndens tjänstepersoner är organiserade under samhällsbyggnadsavdelningen. Avdelningen har under 2023 påbörjat ett arbete med att se över de personella resurser som finns, vilket lett fram till beslut där tjänstepersonsorganisationen kommer organisera om sig under kommande år. Detta för att frigöra strategiska kompetenser för att i högre utsträckning kunna följa samhällets omställning i flera frågor såsom klimat, miljö samt våra övriga målsättningar. Avdelningen kommer också att i högre utsträckning samarbeta med andra organisationers inspektörer gällande miljö och hälsoskydd. Detta för att säkerställa en hög tillsynskvalitet med högre grad av planlagt arbete och tydligare struktur.

Ekonomi

Sammantaget redovisar bygg- och miljönämnden ett underskott med 0,3 miljoner kronor. Verksamheten har haft kraftigt sänkta bygglovsansökningar varpå dess intäkter också uteblivit. Detta är huvudorsaken till budgetunderskottet under året.

Kommunala bolag, stiftelser, gemensam nämnd och kommunalförbund

Essunga kommun är involverade i följande företag:

- Essunga Bostäder AB
- Stiftelsen Essunga Industrier
- Räddningstjänsten Skaraborg
- Skaraborgs Kommunalförbund
- Kommunassurans Syd
- Tolkförmedling Väst
- Leader Nordvästra Skaraborg
- Samordningsförbundet Västra Skaraborg

Essunga Bostäder AB

Verksamhetens utveckling

Essunga bostäders fastighetsbestånd består av 322 lägenheter, 34 lokaler, 23 garage och 110 platser för motorfordon. Essunga bostäder har under året färdigställt sex stycken nya markplanslägenheter tillsammans med lokala entreprenörer.

Under året har en nöjd-kund-undersökning gjorts som fortsatt visar på hög kundnöjdhet 82 procent, nytt fastighetssystem är implementerat och styrelsen har genomgått utbildning tillsammans med Sveriges allmännytt. Därutöver har bolaget fortsatt arbeta med energieffektiviseringar.

Resultat

Resultatrapport, tkr	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	33 435	30 906	29 952
Rörelsens sidointäkter	255	2 473	91
Summa intäkter	33 690	33 379	30 043
Rörelsens kostnader			
Kostnader för fastighetsförvaltning	-11 413	-10 363	-13 284
Övriga externa kostnader	-3 088	-2 237	-2 342
Personalkostnader	-11 257	-10 313	-10 330
Avskrivningar	-4 931	-4 838	-4 882
Övriga rörelsekostnader	0	0	0
Rörelseresultat	3 002	5 628	-795
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	126	88	53
Räntekostnader och liknande resultatposter	-2 725	-1 374	-1 104
Resultat efter finansiella poster	402	4 342	-1 846
Skatter			
Skatt på årets resultat	282	104	-228
Årets resultat	684	4 445	-2 074

Resultatet 2023 uppgår till 0,7 miljoner kronor. Vilket är en betydande resultatförsämring jämfört med föregående år. Framförallt har räntekostnader ökat med 1,35 miljoner kronor.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Essunga Bostäder AB har under året arbetat aktivt med att minska vakanstiden mellan hyresgästernas in- och utflytt för att göra vårt bolag mer lönsamt. Det har även varit mindre lägenhetsvakanser än föregående år vilket är positivt för vår ekonomiska utveckling. Hyresbortfallet har minskat till 427 tkr 2023, jämfört med 778 tkr föregående år.

Essunga Bostäder AB har fortsatt arbetat på strategier gällande standardhöjande åtgärder i samband med renoveringar samt att se över hanteringen av tillvalserbjudande. Under året har bolaget arbetat med att stärka rummet mellan husen och tillskapat en ny spontanidrottsplats och nya grillplatser.

Väsentliga personalförhållanden

Under året har bolaget rekryterat två nya medarbetare för att ersätta personal som valt att gå vidare i sina karriärer.

Arbetsmiljön är fortsatt god och följs upp på arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal. Tillbudena är få vilket visar på att vårt förebyggande arbete ger resultat.

Förväntad utveckling

Strävan efter att vara en attraktiv och serviceinriktad hyresvärd är fortsatt huvudfokus i vårt dagliga arbete. För att lyckas med det behöver vi ta ett steg i vårt digitaliseringsarbete och fördela resurserna på ett optimerat sätt. Vår personal är nyckeln till att vara ett framgångsrikt bolag. Det uppstår möten varje dag som är helt avgörande för hur vi uppfattas som affärspartners och hyresvärd.

Stiftelsen Essunga industrier

Stiftelsens ändamål

Stiftelsen har till ändamål att inom Essunga kommun tillhandahålla lokaler för industriproduktion, handel och hantverk.

Verksamhet

Stiftelsens verksamhet i ett förvaltarläge under 2023. Stiftelsens intention är att i framtiden vara en mer aktiv part gällande industrifastigheter. Ett utvecklingsområde för industrilokaler är utmed det pågående vägbygget kring E20. Under året har stiftelsen låtit en arkitekt skissa på gemensamma lokaler som kan byggas för kommunala verksamheter samt privata aktörer, arbetet förväntas fortsätta under 2024.

Resultat

Tkr	2023	2022	2021	2020
Resultat	18,5	-20,6	-23	4 673

Resultatet 2023 uppgår till ett överskott om 18 532 kronor. Utifrån förvaltarläge har vissa kostnader för revision och diverse avgifter belastat stiftelsen som vägs upp av ränteintäkter. Det egna kapitalet uppgår till 5,8 miljoner och därtill 1,2 miljoner i periodiseringsfond.

Räddningstjänsten Skaraborg

Verksamhetsberättelse

Sedan 2023-01-01 är Essunga medlem i Räddningstjänsten Skaraborg som är en hopslagning av Västra Skaraborgs och Östra Skaraborgs räddningstjänst.

Nämndens uppdrag och verksamhet

- Räddningstjänst
- Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor
- Tillstånd och tillsyn enligt lagen om brandfarlig och explosiv vara
- Rådgivning, information och brandskyddsutbildning
- Sotning och brandskyddskontroll

Verksamhetsberättelse

Förbundet har från 2023 utökats med fyra ytterligare medlemskommuner. Förbundet tog vid årsskiftet också över en verksamhet som bemannar och driver en larmcentral för kommunala trygghetslarm i kommunerna Lidköping, Vara, Grästorp och Essunga.

Ekonomi

Tkr	2023 Budget	2023 Utfall	2022	2021
Nettoomsättning	193 128	212 510	128 075	118 723
Årets resultat efter fin poster	586	-504	692	4 625

Det ekonomiska resultatet för Räddningsnämnden visar ett underskott med 0,5 miljoner. Balanskravsresultatet är ett negativt resultat om 4,0 miljoner men har påverkats positivt av orealiserad vinst på värdepapper om 3,5 miljoner kronor. En stor orsak till underskottet är utökade kostnader för pensionskostnader som överstigit budget med 3,4 miljoner. Jämförelser med tidigare år är inte aktuellt utifrån att förbundet utökats med medlemskommuner samt trygghetscentral.

Kommunalförbundet Göliska IT

Uppdrag/verksamhet

Kommunalförbundet Göliska IT ägs av Essunga, Götene, Lidköping, Skara, Grästorp och Vara kommuner. Ägarandelen för Essunga kommun är 6,7 procent och aktuell fördelningsnyckel är 5,7 procent.

Göliska IT levererar IT-drift till de sex kommunerna och flertalet kommunala bolag utifrån ett gemensamt IT-avtal. Verksamheten bedrivs som kommunalförbund, där medlemmarna har en ägarandel som motsvarar den relativa omfattningen kommunen köper verksamhet av förbundet.

Viktiga händelser under året

- Driftsättning av vård- och omsorgssystem
- Utbyte av manageringssystem för mobila enheter
- Förberedelser för byte av Office 2016 till microsoft365
- IT-säkerhet med säkerhetshöjande åtgärder inom flera områden

Ekonomi

Tkr	2023	2022	2021	2020
Intäkter	80 519	73 065	69 869	64 547
Kostnader	83 454	74 716	69 408	62 106
Årets resultat	-2 935	-1 651	461	2 441

Årets resultat uppgår till ett underskott om 2,9 miljoner. Orsaker till underskott och den höga kostnadsökningen är ökade personalrelaterade kostnader, ökade lokalkostnader, ökade kapitalkostnader och ökade elkostnader medfört ett försämrat resultat.